

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

65 ÅRGANG

---

1. APRIL 1953

A V I N N H O L D E T :

KILDEN TIL VÅR PÅSKEGLEDE - DEN VEDVARENDE
BOLIGNØD - DET GAMLE TESTAMENTET I PÅSKE-
FEIRINGEN - NOVELLE AV GRAHAM GREENE -
STORE SKREDDERREGNINGER - «LYSSANG FRA EVIG-
HETEN» - DIKT - FILM - LITTERATUR - UTLANDET

NR.

13

15

NESTE NUMMER KOMMER 23. APRIL 1953.

Årets PÅSKEGUDSTJENESTER i Oslo:

St. Olavs kirke, Akersv. 1.

Palmesøndag, 29. mars:

Kl. 7, 8.30, 9.45: Stille messe.

Kl. 11: Palmevigsel, prosesjon, høymesse.

Kl. 19: Fastepreken ved pastor E. Laudy.

Skjærtorsdag, 2. april:

Kl. 9.30: Pontifikalmesse med vigsel av de hellige oljer, og kommunion.

Kl. 19: Hellig time. Tilbedelse hele dagen.

Langfredag, 3. april:

Kl. 11: Pontifikalsørgedustjeneste m. preken.

Kl. 19: Korsveilandakt.

Påskeaften, 4. april:

Kl. 20: Vigsel av påskelyset, døpevannet, fornyelse av dåpspakten, høymesse.

1. Påskedag, 5. april:

Kl. 8.30: Messe.

Kl. 9.45: Low Mass (English Sermon).

Kl. 11: Pontifikalmesse m. preken av Hs. Hv. Biskopen.

Kl. 19: Påskevesper.

2. Påskedag, 6. april:

Kl. 8.30 og 9.45: Stille messe.

Kl. 11: Høymesse m. preken.

Ingen aftenandakt.

Hvite søndag, 12. april:

Kl. 8: Stille messe.

Kl. 9: Messe m. barnas første hl. kommunion.

Kl. 10.15: Low Mass.

Kl. 11: Høymesse m. preken.

Kl. 19: Festandakt m. barnas vigselbønn til Guds Mor.

St. Hallvarvs kirke, Urtegt. 29.

Skjærtorsdag:

Kl. 8: Høymesse m. påskedommunion.

Kl. 19: Tilbedelsestid.

Langfredag:

Kl. 10.30: Sørgedustjeneste m. siste fastepreken.

Kl. 19: Korsveilandakt.

Påskeaften:

Kl. 20: Vigsel av påskelyset, døpevannet, fornyelse av dåpspakten, høymesse.

1. Påskedag:

Kl. 8: Sangmesse.

Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Kl. 17: Andakt.

2. Påskedag:

Kl. 8: Stille messe.

Kl. 10.30: Høymesse m. preken og sakramental velsignelse.

St. Dominikus kirke, Neuberget. 15.

Onsdag kl. 19: Tenebræ.

Skjærtorsdag:

Kl. 8.30: Høymesse med kommunion.

Kl. 18: Sakramentsandakt og Tenebræ.

Langfredag:

Kl. 10.30: Præsantifikatmesse m. preken.

Kl. 18: Korsveilandakt og Tenebræ.

Påskeaften:

Kl. 23.15: Vigsel av påskelyset, fornyelse av dåpspakten, deretter høymesse.

1. Påskedag:

Kl. 8.15: Stille messe.

Kl. 10.30: Høymesse.

Kl. 18: Kompletorium og sakramentsandakt.

2. Påskedag som på vanlige søndager.

Grofsen kapell, Gladsveg 23.

Palmesøndag, 1. Påskedag, 2. Påskedag: Alle dager kl. 9.30: Sangmesse m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Skjærtorsdag:

Kl. 8.45: Høymesse m. menighetens påskedommunion.

Langfredag:

Kl. 10.45: Sørgedustjeneste.

Påskeaften:

Kl. 20: Vigsel av påskelyset, døpevannet, fornyelse av dåpspakten, høymesse.

1. Påskedag:

Kl. 9.05: Sangmesse m. preken.

Kl. 10.45: Høymesse m. preken.

Kl. 17.45: Andakt.

Hvite søndag:

Kl. 9.05: Sangmesse og andakt.

Kl. 10.45: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,

Ullernchaussen 52, Smestad (Montebello).

Skjærtorsdag:

Kl. 7: Høymesse.

Langfredag ingen messe.

1. og 2. Påskedag som alm. søndager.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 29. MARS: *Palmesøndag.* Ep. Filip. 2, 5—11. Ev. Matt. 26, 1—75; 27, 1—66. *Mandag, tirsdag, onsdag:* Ferialdager. *Skjærtorsdag:* Ep. I. Kor. 11, 20—32. Ev. Joh. 13, 1—15. *Langfredag:* I. lesning: Oseas, 6, 1—6. II. lesn.: II. Mos. 12, 1—11. Lidelseshistorien: Joh. 18, 1—40; 19, 1—42. *Påskeaften:* Ep. Kol. 3, 1—4. Ev. Matt. 28, 1—7.

SØNDAG 5. APRIL: *1. Påskedag:* Ep. I. Kor. 5, 7—8. Ev. Mark. 16, 1—7. *Mandag:* (2. Påskedag): Ep. Ap.gj. 10, 37—43. Ev. Luk. 24, 13—35. *Tirsdag, onsdag, torsdag og fredag:* Oktavdager: *Lørdag:* Vigilien til Hvite-søndag.

SØNDAG 12. APRIL: *Hvite-søndag.* Ep. I. Joh. 5, 4—10. Ev. Joh. 20, 19—31. *Mandag:* Hermenegildus, mart. *Tirsdag:* Justin, mart. *Onsdag og torsdag:* Ferialdager. *Fredag:* Aniketuz, pave, mart. *Lørdag:* Maria-lørdagsmesse.

Om fastebestemmelsene for kommunikanter ved Påskentatt-messen se særlig notis s. 77.

Kollekten på 1. påskedag tilfaller prestene. — 2. påskedag opphører de lukkede tider.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5.
Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag:
Kl. 9—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet
+ porto kr. 4.80. Girokonto nr. 15986.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert
postkontor.

Annonsener må være innsendt innen onsdag aften
uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. om-
slagsside).

Vår store påskeglede:

En ikke-katolsk abonnent har tegnet
10 gaveabonnementer for 10 ikke-
katolikker.

Slå den!

Ta aktivt del i Den stille ukes gripende
liturgi ved hjelp av vår lille bok

STILLE UKE

Kr. 3.— (noen få ekspl. til kr. 2.—)

Heftet

«PÅSKENATTENS NYE LITURGI»

Kr. 0.50

St. Olavs Forlag, Akersv. 5, Oslo

Mariakongregasjonen, Oslo

Fredag 10. april kl. 19.30: Møte i
St. Josephs kapell. Deretter samvær i
Foreningslokalet. Demonstrasjon av
maling.

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt } Oslo
Vor Frue Hosp. Nerveavd. }
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar

Har De interesse av å hjelpe flyktninger i Norge?

Kunne De tenke Dem å «adoptere»
en flyktningefamilie, en enkelt flykt-
ning eller et flyktningebarn?

Idéen går ut på å opprette en spe-
siell kontakt mellom norske katolik-
ker og katolske flyktninger i landet.

Alle opplysninger ved henvendelse til

Hovedkomiteen for

KATOLSK FLYKTNINGEARBEID

Hovindvn. 5 B, - OSLO - Tlf. 672441

LEGEMIDDEL

Ved B-vitaminmangel —

AFI-B-TOTAL

tabletter

med de viktigste komponenter i B-
vitaminkomplekset i relativt store
doser.

Pakninger à 50, 100 og 250 tabletter.

A-S FARMACEUTISK (AFI) INDUSTRI OSLO

Kilden til vår påskeglede

«Det er dagen som Herren har gjort.» Slik synger Kirken i dag i en uforlignelig vakker melodi. Påske er ikke oppfunnet av mennesker, den er ikke uttenkt av eksalterte hjerner for med falske forespeilinger å tilfredsstille menneskenes trang til glede og lykke. Det er Gud som har skapt denne dag, for påske er skapelsen av en ny verden. Den er Guds verk, og ingen makt i verden kan knuse dette verk eller rokke ved det.

Påske er livets fest, festen for seiren over døden, over synden, over verdens nød og ve, festen for det salige håp om oppstandelse til et evig, fullkommen lykkelig liv hos Gud.

*

Men hvorledes kan vi i vår tid synges påskesalmer, synges om seier over lidelse, synd og død, når hele menneskeheten lever i angst og frykt for truende katastrofer, når hele verden er opptatt med å lage våpen som skal spre død og tilintetgjøring over jorden? Hvor er seiren over døden i vår tidsalder da jorden er sådd med massegraver? Hvor er seiren over lidelsen, når konsentrasjonsleirene, der usigelig klage og stønn stiger opp mot himmelen, er en hjerteskjærende realitet? Hvorledes kan vi synges om håp og glede, når vi tenker på de utallige som har mistet alt håp, som er utstøtt, hjemløse, knust av livets harde skjebne? Kan vi undres over at påskebudskapet klinger som en hån i deres øren og ikke finner gjenklang i deres hjerter?

Og likevel roper vi påskebudskapet inn i verden, roper det mer inntrengende og inderligere enn noen gang før, for det alene har kraft til å gi vår verden håpet og motet tilbake og igjen skape menneskeverdige kår på jorden. Kirken feirer påske med samme jubel og samme saliggjørende håp og synger sitt seirrike, udødelige Alleluja enten den lever i katakombene, utsatt for all slags forfølgelser, eller den står på høyden av sin makt og glans og høster fruktene av sin guddommelige misjon.

Vår påskeglede er ikke bygd på pent vårvær, ikke på tomme løfter om et behagelig liv her på

jorden, ikke på forespeilinger om et herlig tusenårsrike, men på den urokkelige faste tro at vårt liv her på jorden er en veg, en vandring mot evighet, mot himmelen som Kristus har åpnet for oss med sin seier over synden og døden.

Påskebudskapet kommer fra Gud selv. Det er guddommelig sannhet, guddommelig løfte. Det er den dagen som Herren har gjort. I vår tid har menneskene vanskelig for å tro på budskap og løfter. Så altfor mange statsmenn og profeter er kommet med løfterike forespeilinger, som viste seg ikke være annet enn tomme ord og fantasidrømmer og som sluttelig løste seg opp i krig og blodsutgydelse, ild og bomber, ødelegging og undergang, underkuelse og trelldom.

Den kristne påske er ikke bare et trøstefullt budskap med store løfter, den hviler på en uomstøtelig kjensgjerning som Gud selv har virket og som gir budskapet og løftet ufeilbar garanti. Det er denne historiske kjensgjerning, dette guddommelige verk som er kilden til vår påskeglede og vårt påskehåp, og som vi må øse av for at påskebudskapet og påskeløftet skal vinne skikkelse i oss og bestemme hele vårt liv.

Det var en mann, Jesus av Nasaret, som en gang vandret her på jorden, mektig i ord og gjerning for Gud og alt folket, og som sa om seg selv at han var Gud. Han ble av overprestene og den verdslige makt dømt til døden og naglet til et kors mellom to forbrytere. En romersk soldat støtte et spyd inn i hans hjerte. Så ble han gravlagt. Graven ble lukket og satt segl på. Men denne korsfestede mann sto den tredje dag opp av graven og levde igjen blant sine disipler. De kunne se ham, ta i ham, spise med ham og fullt ut overbevise seg om at han i sannhet var et menneske av kjød og blod.

Dette hendte i dagens fulle lys. Ikke noen kjensgjerning i menneskehetens historie er bedre bevist med sannhetens stempel enn denne. Med suveren kraft har den hevdet seg mot alle løgner og alle forsøk på å dra den i tvil.

Påskebudskapet er derfor ikke bare tro, det er

Frontsiden av en sarkofag fra det 5. årh. i Ravenna. Kristus mellom apostelfyrstene.

en historisk kjensgjerning som vi alle kan overbevise oss om. Her er et menneskeliv som ikke slutter med døden. Her er en grav som måtte gi sitt bytte tilbake. Her er en død som igjen vendte tilbake til livet og sa til verden: «Jeg er stått opp fra de døde og jeg er igjen hos deg.»

*

Denne kjensgjerning lar seg ikke viske ut av historien. Det er *den* hele den kristne tro bygger på og som gir vårt liv mening og mål, for ved sin oppstandelse fra de døde har Jesus fra Nasaret gitt beviset for sin guddom, for sannheten av sin lære og gyldigheten av sine bud. Kristi oppstandelse setter sannhetens segl på hele Evangeliet og er garanti for Kirkens guddommelige sending og oppgave i verden.

Kirken er den veg som den oppstandne Kristus har bygget for å føre oss inn i Guds rikes herlighet. Vi trenger derfor ikke noen ny Kirke, ikke noen ny veg for å seire over livets vansker og komme til Gud. Men det vi trenger er å gå rett fram på den veg Kristus har vist oss. Kirken er fremdeles ung, ung og sterk og udødelig som alt som er guddommelig. Ofte er graven blitt gravd for den, men graven ble ved å være tom til de som hadde gravd den selv ble lagt der. Alle liktaler som er blitt holdt over Kirken, har historien stemplet som løgn. Om Kirken den ene dag ble utbasunert som død, fortsatte den neste dag ufortrødent sin ferd over jorden med ny glans og ny kraft, nett opp fordi den er Guds verk.

Vi har en fast grunn under føttene. Vi står i Guds verden, i Guds sannhet, i Guds liv og i Guds kjærlighet. Det er denne realistiske påsketro vi må gjøre levende i oss, det er den som må gripe

oss helt, ellers er vår påskeglede uten verd og vår holdning til evighetshåpet uten mening. Påske må stråle inn i oss fra Guds verden, fra Kristi tomme grav og Kristi nye liv, fra Kristi mystiske legem som er Kirken.

Ja, Påske er dagen som Herren har gjort. Den må derfor føre oss inn i Guds verden som er hevet høyt over jordens jammer og ve: «I verden skal dere ha trengsel, sier Frelseren, men vær frimodige, jeg har vunnet over verden.» (Joh. 16, 33.) På jorden lar jeg dere virke og streve. Jeg lar dere stride og bære tungt. Jeg lar dere vakle og gråte. Jeg lar dere falle og dø. Men det er ikke det avgjørende og endelige: etter hver natt følger en ny morgen, alle stener blir veltet bort, alle sår blir legt og alle torner forvandlet til herlig duftende blomster.

Det er den oppstandne Frelseres svar til vår tid, til alle som lider. Forstår vi dette svar? Da må vi si med apostelen Paulus: «Hvem skal da skille oss fra Kristi kjærlighet? Trengsel eller angst eller hunger eller nakenhet eller fare eller forfølgelse eller sverd? . . . I alt dette vinner vi seier ved ham som har elsket oss.» (Rom. 8, 35—37.)

*

Ja, vi kan glede oss! Når vi forstår påske i hele dens dybde, da kan vi av hele vår sjel synge våre påskesalmer og gi dem en ny klang og overbevisende kraft selv i en verden full av trelldom og materialistisk livssyn, av nød og ve, av forfølgelse og hat mot Gud. For da vet vi at påskebudskapet og påskeløftet ikke er tomme ord, men at vi vil vinne seier med Kristus og at all jordisk lidelse skal bli forvandlet til evig glede.

Jac. Mangers.

Den vedvarende bolignød

I den franske katolske ukeavisen *Temoignage Chrétien* har presten Jean Rodhain hatt et kraftig innlegg om de katastrofale sosiale og moralske følger den rådende bolignød avstedkommer. Han hører ikke til dem som bare vil klage og legge all skyld på myndighetene og de organer og nemnder som er satt til å løse boligproblemets vansker i de forskjellige land. Han fremhever at det her dreier seg om en almen krise, og at ansvaret for krisens *permanente karakter* blir å føre over på hver enkelt borgers personlige konto. Tydelig illustrerer han dette ved å trekke flomkatastrofen i Holland inn i bildet. Hva opplever vi i den forbindelse? Jo, at hundretusener av mennesker, tusener av familieenheter som på en eneste natt er blitt husløse, innen et minimum av tid finner opptagelse i andre hjem, enten det nå er husrommet eller hjerterommet som har åpnet slike uanede muligheter i en nødsstund. Jamføringen med dette faktum ville likevel ikke hatt noen særlig hensikt om ikke løsningen av den prekære situasjonen var så nær forestående: Takket være en solidaritetsfølelse, som ved et slag bare nøden synes å kunne fremkalle, har de hollandske borgere satt inn med en *aksjon* som ikke lar tvil tilbake om at de tapte hjem er skaffet tilveie alt innen utgangen av selve ulykkesåret!

Hva skjer imidlertid i de fleste land som rides av *bolignødens mare* (se «St. Olav» nr. 31/32—1952) — der hvor det ikke bare gjelder å huse noen forkomne en natt eller to, noen måneder eller fler, men hvor krisen er blitt permanent? Jo, man overlater i ufyselig selvgodhet de nødstedte helt til sin egen skjebne uten minste tanke på at et slikt samfunns-*onde* er et samvittighetsanligende som berører hver eneste medborger. Ja, man vil ikke engang se det moralsk forkastelige i det å slå seg til ro med sine egne tålig gode forhold mens man vet at ens medborgere, medmennesker, ens *neste* like for øynene på en går sin fysiske, sjelelige, moralske, sosiale og økonomiske ruin i møte!

Vi nevnte at monsignore Rodhain fritar de styrende (politiske) og utførende institusjoner for eneansvaret for at bolignøden er blitt permanent. Vi er enige med ham i det. Det er den sosiale samvitighet *all over* som må vekkes og egges til aksjon. «Etter for to år siden å ha sett den franske boligkampanjen stå fram,» sier Rodhain, «innså jeg det *opportune* i en slik pedagogisk aksjon. Nå to år senere, etter besøk i atskillige bispedømmer og etter tallrike møter med personligheter fra alle lag i folket, seg jeg den *absolutte nødvendigheten* av en slik aksjon.»

Rodhain trekker fram to dokumenter som bilag for sitt innlegg. Det ene er den store rapporten fra Det franske finansdepartementets generalinspeksjon om «De offentlige myndigheters intervensjon på boligmarkedet». Det er et avslørende dokument, der de skyldige i situasjonen er satt under søkelyset; og det er ikke et nådig dokument: «Alle er medansvarlige, alle fra lovgiveren til velgeren, huseieren og leieboeren, notaren og bossen, arkitekten og penge-*mannen*.»

Vi kan oppsummere det slik: *Krisen er en funksjon av alles medskyldighet, den kan løses bare gjennom en aksjon som ikke levner hvile for noen!*

Det andre dokumentet er kortere og begrenser seg ikke til bolignøden i Frankrike, men opererer på et verdensomfattende plan. Det behandler riktignok nøden i sin alminnelighet, men dveler ved de familier hvis forhold forverres når «de er tvunget til å leve på en sterkt begrenset gulvflate, uten møbler, og uten de beskjedneste bekvemmeligheter som kunne lette tilværelsen. Og når fem, syv, ti mennesker skal bo sammen i et rom, så kan enhver tenke seg under hvilket besvær disse må leve» . . . «Overfor en slik situasjon spør en seg hvordan vel Kristus lærte menneskene å forholde seg, hvordan Kristus selv forholdt seg til den fattigdom og nød han møtte under sitt opphold på jorden. Visselig gikk hans frelsergjerning ut på å fri menneskene fra syndens slaveri, deres dypeste nødtilstand. Likevel kunne hans storsinn, romslige og ytterst følsomme hjerte ikke gjøre ham blind for lidelsene og savnene hos dem han hadde valgt å ferdes blant. Lett lot han seg røre til medlidenhet med dem som bar sår og fattigdommens laser. Han nøyet seg ikke med å proklamere rettferdighetens og kjærlighetens lover, heller ikke med å slynge sine vérop mot de hardsinnede, hjerteløse og selvsyke eller med å gjøre klart at den siste og øverste dom om ens kjærlighet til Gud baserte seg på utøvelsen av kjærlighetsbudet til nesten. Han ga seg personlig hen for å hjelpe, helbrede, — inntil døden.»

Dokumentet som her siteres presiserer så forskjellen på det institusjonsmessige og det rent personlige medansvar:

«Sannelig, Kristus spurte seg ikke i hvilken grad den nød han var vitne til skrev seg fra feil eller mangler ved den politiske og økonomiske organisasjon på hans tid. Sikkert ikke fordi dette var ham likegyldig. Tvertimot. Han er verdens og verdensordenens Herre. Men ettersom hans gjerning som Frelser var rettet mot individet, ville han først og fremst vise sin kjærlighet ved å utøse den over den enkelte han møtte på veien. Å etterligne Kristus, er i dag som alltid en alvorlig plikt for dere.»

Som en ser advares her mot den illusjon mange lever i, nemlig at den sosiale rettferdighets æra er realisert. «Selv den beste hjelpe-organisasjon strekker ikke alene til å hjelpe mennesker i nød. Den individuelle, personlige hjelp må komme til. Også i en tid som kaller seg sosial og hvor foruten Kirken, stat og kommune og andre offentlige institusjoner vier seg så mange sosiale problemer, vil trengende komme og banke på vår dør. Den store fristelsen selv troende kristne da så lett faller for, er da simpelthen å sende vedkommende til et eller annet kontor eller til en institusjon, alt etter behovet, i den formening at man allerede har gjort sin personlige plikt i samarbeid med disse organisasjoner i og med at man har betalt sin skatt eller ytet frivillige bidrag.»

Forfatteren av dette dokument retter til slutt en appell til hver enkelt om å finne ut hva som er hans eller hennes personlige del i grunnene til og botemidlene for denne «permanente katastrofe».

Det gamle testamente i påskefeiringen

L eser man tekstene og sangene til påskennattsgudstjenesten med oppmerksomhet, legger man snart merke til hvor ofte tekstene og begivenhetene er hentet fra Det gamle testamente. Påskens lovsang i *Exultet*, som utmerker seg såvel ved sin ærverdige alder som ved dybden i innholdet, er helt fylt av det: Feiringen av påskennatten til minne om det utvalgte folks uttog av Egypt og den israelitiske Passah-høytid prises her som den påskefest «hvorved det sanne Lam slaktes, med hvis bloddetroendes dørstolper innvies»; ved dette tenkes det uttrykkelig på vandringsgjennom Det røde hav, på ildsøylen som viste det utvalgte folk vei gjennom ørkenen, på utplyndringen av egypterne og på israellittenes berikelse. De tekstene som følger, og som i de første kristne århundrer var en siste sammenfatning av dåpsundervisningen — de er skåret ned til fire fra de opprinnelige tolv — er alle hentet fra Det gamle testamente: de forteller om verdens skapelse og om vandringsgjennom Det røde hav; den tredje teksten som er hentet fra profeten Esaias, forteller om det utvalgte folks hellige rett og om dets delaktighet i forløsningsverket; den fjerde og siste gjengir Moses' testamente til det israelitiske folk. Også sangene mellom tekstene er hentet fra Det gamle testamente: innholdet er en takkens lovsang for redningen under vandringsgjennom Det røde hav, en sang til det utvalgte folk, som er å jevnføre med et fruktbart vinberg, og Moses' sang i tilknytning til det profetiske skue av Israels fremtidige skjebne. Og den store prefasjon ved innvielsen av dåpsvannet griper igjen tilbake til opprinnelsen, da «Guds ånd svevet over vannene», da vannet ble skilt fra det tørre land, til syndfloden og til det vann som Moses i ørkenen slo frem av klippen.

H vorfor henter liturgien hele denne fylde av tekster og begivenheter som vi stort sett i dag føler oss fremmed overfor og som vi ikke lenger står i noe forhold til, frem fra Det gamle testamente? Ville det ikke ha vært bedre om tekstene hadde vært hentet fra Det nye testamente og sammenbundet av kristelige sanger? Den som spør slik, viser at han har mistet forståelsen for hvor høyt Kirken alltid har verdsatt Det gamle testamente og bevisstheten om den indre enhet i frelsens historie.

Sammenhengen fatter vi bare, om vi forstår hva

Og hvor har så monsignore Rodhain dette andre og så mektige, inntrengende og forpliktende dokumentet fra? Fra en teolog som i sin Kirke kanskje ser en velferdsinstitusjon mer enn en frelsesinstitusjon, som i stedet for å svare som Peter ved tempelporten («Sølv og gull har jeg ikke, men det jeg har, gir jeg deg . . .»), i mangel av effektiv tro på miraklets mulighet heller velger den sosiale bistand som medisin til frelse?

Nei, ikke fra hvemsomhelst av noen teolog. Det skriver seg fra det alt for lite kjente «Julebudskap av 1952». Og forfatteren heter pave Pius XII!

I.H.K.

åpenbaring egentlig er. Åpenbaring er ikke en sum av sannheter som vi erkjenner med vår forstand, ikke et læresystem som bygger på guddommelig meddelelse; åpenbaring er i første rekke en handlemåte, Guds virkelige inngripen i menneskenes historie, en inngripen som virker til menneskenes frelse.

Denne Guds handlemåte er ikke en rekke forsøk uten innbyrdes sammenheng, men utførelsen av en stor plan som utgjør en indre enhet; den tar til med verdens skapelse, endres ved syndefallet, men krysses ikke; over det første løfte ved utdrivelsen av Paradiset og den første pakt med Noah etter syndfloden utfoldes den videre i historien til det utvalgte folk for endelig å nå sitt høydepunkt i Guds Sønnns menneskevordelse, i Hans kors og oppstandelse. I Kristus når Guds virke til menneskenes frelse sitt egentlige endepunkt. Alt som er før Ham, er henordnet på Ham; alt som kommer etter Ham, avledes fra Ham, er bare en virkning av Hans forløsning i rom og tid, slik at Kirken nettopp derfor i sitt innerste vesen ikke er noe annet enn Kristi fortsatte liv og virke.

Men dermed er åpenbart at hele det gammeltestamentlige frelsesforløp ikke hviler i seg selv, men står i hemmelig forbindelse med Kristus, i forbindelse med hele Kristus, hvilket vil si ikke bare med Jesu historiske personlighet, men med Kristus som hode for den nye menneskehet og Hans legeme, Kirken.

G uds frelsesverk i den gamle pakt er ikke uttømt med hva de umiddelbart gir, er ikke engang begivenheter som har funnet sted i fortiden en gang for alle; ut over dette er de løfter om noe større, skyggene av Guds kommende frelsesverk.

Kristus selv var seg bevisst at Han var oppfyllelsen av alle forutsigelser som ikke bare finnes i profetenes ord, men også i det forutgående frelsesverk. Derfor hevder Han så ofte at det som skriftene har forutsagt er gått i oppfyllelse i Ham. Dette viser Hans første ord i den preken han engang holdt i sin hjemby Nazareth, hvor Han i tilknytning til profetien om Messias hos Esaias i det 61. kapitel erklærer: «I dag er dette skriftsted som dere har hørt, gått i oppfyllelse». Slik blir han ved like til samtalen med de to disipler på veien til Emmaus: «Måtte ikke Kristus lide dette, og så gå inn til sin herlighet?» Og så begynte han med Moses og alle profetene, og la ut for dem av alle skriftene som var skrevet om ham.» (Luk. 24, 26 27).

Og som Kristus var også Kirken seg alltid bevisst at den som den videre levende Kristus har del i oppfyllelsen av disse løfter. Det er dette som gir den rett til påskennatt å la oss skue de gamle frelsesverk som er gått i oppfyllelse i Kristus og i Kirken. Alle peker de hen på det som skal komme, eller som Paulus uttrykker det: «Og alt dette hendte med dem som forbilleder, og det er skrevet til advarsel for oss.» (1. Kor. 10, 11.) Denne «advarsel» i de hellige skrifter består nettopp i det at vi ved dem får vissthet om at Guds store verk i sitt folks historie på en enda herligere måte fortsettes og gjentas i Kristus og Hans Kirke.

Påskennattsmessen

I likhet med i fjor vil der også ved den forestående påskehøytid være anledning til å feire Påskennattsmesse i våre kirker. I den anledning bringer vi følgende til de troendes erindring:

1. De troende som overværer vigiliemessen *før midnatt* og vil gå til kommunion, må vært fastende fra kl. 18 (6) av (strengt påbudt). De oppfyller med dette imidlertid ikke sin søndagsplikt, men har messeplikt påskedagen, da de igjen også kan motta kommunionen.

2. De troende som overværer vigiliemessen *etter midnatt* og vil motta kommunionen, må være fastende fra kl. 22 (10) av (strengt påbudt). De oppfyller sin søndagsplikt, men kan ikke mer motta kommunionen 1. påskedag.

Naturligvis er det ikke vilkårlige begivenheter, men slike som står i relasjon til innholdet i påskens forløsningsmysterium, som Kirken holder opp for oss: det er verdens skapelse fordi den peker hen på nyskapingen som i sin fullendelse trer oss i møte i den forklarede Herre, men som allerede dåpen baner vei for hos alle kristne: «Er en da blitt en ny skapning i Kristus, da er det slutt med det gamle. Se, alt er blitt nytt.» (1. Kor. 5, 17). Det er særlig skapningen av lyset, fordi Kristus har betegnet seg selv som lyset, fordi Han etter sin oppstandelse viste seg for sine disipler som en lysende skikkelse, og fordi alle som hører til Ham blir opplyst ved Ham. Det er videre syndfloden og vandringen gjennom Det røde hav, fordi dette vitner for oss at synden ble overvunnet ved Kristi død og at vi ved dåpens bad avdør fra synden og føres til oppstandelse med Kristus. Det er uttoget av Egypt som blir billedet på vår frelse fra syndens slaveri til Guds barns frihet, overgangen fra død til liv. Det er den rest av Israel som profeten skuet, og som ble gitt frelsens løfte. Og det er endelig de reddede israelitters takkesang som nå på en helt ny måte blir takkesangen til dem som er forløst ved Kristus.

Slik overskuer da Kirken påskennatt Guds frelsesplan fra verdens skapelse til oppfyllelsen ved Kristi oppstandelse og utløser sin jubel over forløsningen. Derved forvisser den oss også om at Kristi forløsningsverk ikke står isolert i menneskehetens historie, men at hele frelsens historie nettopp er rettet mot dette høydepunkt.

Den som ikke ser dene sammenheng, men vil sjalte de gammeltestamentlige profetier ut av det kristne budskap og feiringen av påskennatten, han mister blikket for den storhet som går gjennom hele Guds åpenbarte frelsesplan og fatter ikke i hele dens dybde Guds miskunn i Kristi død og oppstandelse. Derfor må vi igjen lære dette og under påskennattens gudstjeneste med våken interesse åpne oss for denne sammenheng — glede oss over at vi igjen forstår Det gamle testamentes indre mening og får ta del i dens oppfyllelse i Kristus og Hans Kirke.

F. Hoffmann.

3. M.h.t. fasten for kommunikanter i Påskennattsmessen presiseres at de samme bestemmelser gjelder som dem for Aftenmesse, nemlig at inntil 3 timer før kommunionen kan inntas et alminnelig måltid — enhver form for brennevinsdrikker utelukket.

4. Etter vigslen av vievannet er det høytidelig fornyelse av dåpsløftene for alle tilstedeværende.

5. Alle skal ha tente lys i hånden mens påskennattssangen «Exultet» blir sunget, likeså under fornyelsen av dåpsløftene. De troende anmodes derfor om å ta lys (voks eller stearin) med i kirken.

6. Alle anmodes inntrengende om å ta del i denne nattgudstjeneste som vel er den skjønneste og mest gripende i hele kirkeåret.

Det foreligger som kjent en liten vegledning til denne gudstjeneste så alle kan følge med i seremoniene.

Hvor bor du?

Det er en scene i Evangeliet (Joh. 1 35—42) som formelig syder av fortettet glede og humor.

Du husker da Johannes døperen sto der ute i ørkenen og pekte på Jesus og sa: Se der, Guds lam!

To av disiplene til Johannes hørte dette og ga seg til å vandre etter Jesus.

Det var da at denne lille sjarmerende episoden fant sted:

«Gå hen og snakk med ham du, Andreas.»

«Ja vel, men jeg . . . jeg vet ikke riktig hva jeg skal si, — gå heller du!»

Så kan vi forestille oss hvordan ordene videre falt.

Jesus gikk der et stykke foran, og disse to vitebegjærlige, enfoldige karene litt etter.

Jesus, som jo kjente hver av tankene deres, har sikkert nydt situasjonen etterhvert som den utviklet seg, og bare ventet.

Så vender han seg om og sier: «Hva leter dere etter?»

Og svaret kommer spontant som et spørsmål: «Mester, hvor bor du?»

«Kom og se,» lyder svaret.

Legg nå merke til: «De gikk og så hvor han oppholdt seg, og de ble hos ham resten av dagen.»

Har du noen gang prøvd å gripe, eller begripe alt det som inneholdes i denne karakteristiske skildringen?

Hva talte Jesus med dem? Det vet vi neppe. Men hva vi vet er at Andreas var ute av seg selv av iver. Han ilte av sted. Dette måtte han få dele med noen!

Løp så til den han visste han kunne finne forståelse hos først: til broren Simon. Og han ropte det ut: «Vi har funnet Messias!»

For en magnetisk tiltrekningskraft det må ha vært ved Jesus! For Andreas og Peter ble med Jesus resten av livet.

I satans vold

Et ord som innledning: 2 mann sitter overfor hverandre i en eller annen togkupé. Desember. Det er mot aften. Den ene forteller:

Da jeg var barn, lærte en meg å ministrere ved messen. Kirken var meget liten, for det var bare få katolikker på det stedet hvor jeg bodde. Det var en liten landsby i Øst-England, omgitt av flate kalkmarker og grøfter, av mange grøfter. Jeg tror at vi alt i alt ikke var mer enn 50 katolikker, og av en eller annen grunn var det en tradisjon av fiendskap mot oss, kanskje gikk den tilbake til det 16. århundre, da en protestantisk martyr ble brent, — en sten betegner stedet, nær kjøttbodene på markeds-plassen. Dette fiendskap var meg bare halvt bevisst, skjønt det sto klart for meg at mitt økenavn «Pave-Martin» hadde noe med min religion å gjøre. Jeg hadde også hørt at min far, da han kom til landsbyen nær var blitt utelukkaet fra en club.

Hver søndag måtte jeg trekke i korskjorte og gå pres-ten til hån-de. Jeg hatet det, jeg har alltid hatet å kle på meg til en særlig anledning (det er egentlig komisk, når en tenker over det) — og jeg holdt aldri opp med å være redd — jeg kunne stille meg på gal plass, jeg kunne gjøre et eller annet galt og bli ledd ut av den grunn. Vår gudstjeneste og den anglikanske ble holdt til forskjellig tid — og når vår lille skare langsomt kom ut av vårt beskjedne kapell, strømmet hele byen forbi oss, på vei til den «riktige kirke»; som barn har jeg alltid tenkt på den som den «riktige kirke». Da måtte vi forbi alle disse øyne, de likegyldige, de hovmodige, de spottende øyne. De kan ikke foretulle Dem hvor alvorlig religionen blir tatt i en småby, selv om det bare skjer av sosiale grunner.

Det var særlig en mann der: han var en av de to bakere i byen — ham vi ikke gikk til. Jeg tror at ikke en eneste katolsk familie kjøpte hos ham, for han ble kalt fritenker — en underlig betegnelse, for ingen kunne ha vært mer ufri i sine tanker enn denne stakkars mann. Han var alltid hemmet av sitt hat — av sitt hat til oss. Han var heslig å se til, med et glassøye og et hode som en kålrabi. Han var neten skallet og var ungkar. Han hadde åpenbart ikke andre interesser enn sitt bakeri og sitt hat — skjønt jeg nå, da jeg er eldre, begynner å se også andre sider ved hans egenart — kanskje en stjålet kjærlighet. Mange ganger møtte en ham ganske plutselig på spasertur ute på landet, især om søndagen og når en var alene. Det var som han plutselig steg opp av grøftene — og kalkfleckene på jakken hans minnet om mel på arbeidsklærne hans. Han gikk med en lang stakk i hånden og stakk den inn i buskene — og når han var i dårlig humør, ropte han etter deg med underlige, løser-ve-ne ord, som fra et fremmed språk. Nå vet jeg naturligvis hva disse ord betyr. En gang kom politiet hjem til ham, på grunn av noe som en gutt skulle ha sett — men der kom ikke annet ut av det enn at hatet bandt ham enda fastere i sine lenker. Hans navn var Blacker, og jeg hadde en panisk angst for ham.

Denne stakkars mann forsøkte å hevne seg på alt han hatet — på min far, katolikkene, på Gud som menneskene ikke holdt opp å tro på — hevne seg, mens han ødela meg. Han hadde klekkaet ut en grusom plan.

Jeg husker ennå første gang han sa et vennlig ord til meg. Jeg løp forbi butikken hans — så fort jeg kunne, da han plutselig ropte på meg, men en tone av slu underdanighet i stemmen, som om han var en forsagt tjener: «David,» ropte han, «David,» — og jeg løp videre i full fart. Men da jeg neste gang kom forbi butikken hans, sto han i døren (han hadde sikkert sett meg komme) og holdt et deilig stykke kake i hånden, det som vi kalte «Napoleonskake». Jeg ville ikke ta den — men han tvang den inn på meg — og så kunne jeg ikke være uhøflig, da han bad meg gå med inn på rommet bak butikken og se noe helt usedvanlig.

Det var et lite elektrisk tog — i de dager en sjeldenhet — og han insisterte på at han ville vise meg hvordan det hele funksjonerte. Han lot meg koble fra og til og viste meg hvordan en styrte det — og han sa at jeg hver morgen kunne komme og leke med det. Han brukte ordet «leke» som om det var en hemmelighet — og det er sant, jeg har aldri fortalt noe til min familie om hans innbydelse — heller ikke om hvordan jeg to ganger i uken i denne ferien gav etter for ønsket om å kjøre med toget — og hvordan jeg trasket gaten opp og ned for å overbevise meg om at jeg ikke var sett av noen — og endelig lurte meg inn i butikken.

Jeg hørte ham bak meg, da jeg knelte ned på gulvet og forsøkte å koble sammen to vogner. Han sa: «Ja, unge mann, det kan du ikke gjøre lenger, når skolen nå begynner igjen.» Det var en domsavsigelse som like lite som neste setning trengte noen bemerkning fra meg: «Du skulle ha eid toget, selv du.»

Men hvor smart, hvor lite påfallende hadde han sådd denne lengsel, tanken på denne mulighet. Nå kom jeg hver dag i stuen hans — jeg måtte benytte hver anledning, for den forhatte dag var der — og jeg tror at jeg vente meg til Blacker, til hans glassøye, til hans kålrabihode, til hans motbydelige servilitet.

Neste dag — han sto i døren og så meg leke — begynte han å tale med meg om religion. Med en uærlighet som selv jeg innså, sa han hvor meget han beundret katolikkene — han ønsket han selv kunne tro slik, men hvordan kunne en baker tro? Han betonte «baker» som en ville betone «biolog» — og det lille tog rullet av sted på sitt banelegeme. Han sa: «Jeg kan bake de tingester dere spiser — like godt som noen katolikk kan,» og forsvant ut i forretningen. Jeg hadde ikke den ringeste idé om hva han mente. Men han dukket straks opp igjen — med en liten oblat i hånden. «Her,» sa han, «spis den og si meg så.» Da jeg puttet den inn i munnen, kunne jeg si at den var laget akkurat som våre oblater til kommunion — han hadde gitt den en noe forkjært form, det var alt — og jeg følte meg skyldig og ubeskrivelig trykkaet. «Si meg,» fortsatte han, «hva er forskjellen?» — «Forskjellen?» spurte jeg. — «Er det ikke det samme dere spiser i kirken?» — «De er konsekkrert,» sa jeg glatt. Han svarte: «Tror du du kunne si meg forskjellen om jeg la dem under et mikroskop?» Skjønt jeg var bare 10 år, fant jeg et svar på dette spørsmål. «Nei,» sa jeg, «form og egenskaper forandres ikke.» Jeg skammaet litt over ordene som med ett ledet meg til tanken om blod og sår. — Blacker sa med en heftig intensitet: «Jeg skulle like engang å få en av deres i munnen, bare for å se.»

De kan synes det er underlig, men her satte for første gang tanken på den hellige forvandling seg fast i hodet mitt. Jeg hadde lært alt om det — jeg var vokset

opp med den tanken. Messen var for meg like livløs som «Bellum Gallicum», kommunionen like mye vane som ertingen i skolegården. Nå så jeg meg plutselig stilt overfor en mann som tok den alvorlig, så alvorlig som presten, som en naturligvis ikke regnet med; det var nå hans jobb. Jeg følte meg enda reddere enn før. Han sa: «Det er jo meningsløst alt sammen, jeg ville bare engang gjerne kjenne den i munnen.» — «Det kan De jo også, hvis De ble katolikk,» sa jeg naivt. — Han så på meg med det riktige øye som så ut som en sykklon. Så sa han: «Du hjelper jo til ved messen? Det ville være en lett sak for deg å ta en av disse tingester til meg. Jeg skal si deg hva jeg vil gjøre: jeg bytter med deg — det elektriske tog mot en oblat — en konsekkrert, mener jeg, den må selvfølgelig være konsekkrert.» — «Jeg kan lett ta en ut av esken,» sa jeg, jeg holdt ennå hans interesse for å være interessen hos en baker som ville vite hvordan de blir laget. — «Å nei,» sa han. «Jeg vil vite, hvordan deres Gud smaker.» — «Det kan jeg ikke.» — «Ikke for hele det elektriske tog, til deg alene. Det vil ikke skape noen vanskeligheter for deg hjemme — jeg kunne pakke det inn og legge ved et kort: Til bankdirektørens lille sønn, fra en takknemlig kunde. Det ville endog være en glede for din far.» — Vi voksne synes det var en meget liten fristelse, ikke sant? Men tenk Dem tilbake til Deres egen barndom. — — — Jeg sa temmelig matt: «Nei, jeg vet ikke hvordan jeg skulle klare det.»

Hvor omhyggelig hadde han ikke sondert terrenget. Han måtte mange ganger ha sneket seg inn til messen og stått bak i kirken. Det ville ikke ha gått, forstår De, at han i en så liten by selv hadde gått til kommunion. Hvert menneske kjente ham som den han var. Han sa til meg: «Når du har fått kommunion, behøver du bare å skyve hostien et sekund inn under tungen. Presten gir den først til deg og den andre gutten, og jeg har sett at du engang straks etterpå gikk hen bak forhenget. Du hadde glemt en liten kanne.» Han gliste vennlig ned til med. — Og jeg, vel, jeg så hen på det lille toget som jeg ikke lenger skulle få leke med hver dag, nå som skolen begynte. Jeg sa: «De ville vel også bare svelge hostien, ikke sant?» — «Naturligvis,» sa han, «jeg ville bare svelge den.» Men av en eller annen grunn hadde jeg den ettermiddagen ikke lyst til å leke mer med jernbanetoget. Jeg reiste meg og ville gå til døren, men han tok meg i jakken og holdt meg fast. Han sa: «Det blir en hemmelighet mellom deg og meg. I morgen er det søndag. Du går forbi her om ettermiddagen. Legg den i en konvolutt og putt den i brevkassen min. Mandag morgen vil så toget bli levert, ganske tidlig.» — «Ikke i morgen,» sa jeg til ham. — «En annen søndag interesserer meg ikke,» sa han. «Det er den eneste anledning for deg.» Han ristet meg fram og tilbake. «Det vil alltid bli en hemmelighet mellom deg og meg,» sa han. — «Jeg er også til stede som en du må regne med. Jeg kunne nok la deg blø fryktelig . . . Du vet jo at jeg alltid er i nærheten på søndagsturene. En mann som meg kan du ikke slippe fra. Jeg vokser opp av jorden. Du ville ikke engang være sikker hjemme hos deg selv. Jeg vet hvordan en kommer inn i husene, når folk sover.» Han trakk meg med seg inn i butikken og åpnet en skuff. I den lå en nøkkel med en underlig form og en barberkniv. Han sa: «Dette er mesternøkkel som åpner alle låser — og den, den skraper jeg folk med.»

(Sluttes i neste nr.)

Store skredderregninger

Da 24 nyutnevnte kardinaler den 12. januar i år skulle innsettes i sin høye rang, var det én stand i verden som grønne av misunnelse hadde oppmerksomheten rettet mot Rom: s k r e d d e r s t a n d e n ! Også skreddere har sine ambisjoner, og hvilken lekkerbispen ville det ikke være en gang å få føre nålen gjennom edelt purpur og ekskvissitte kvaliteter av silke og ull, la øyet mettes av den sprakende rødprakt som dominerer en kardinals garderobe, for ikke å nevne den aparte glede etter endt jobb å kunne presentere regninger med sekssifrede tall uten fare for priskontrollens innblanding i affærene! Men akk, det er nok forbeholdt romerske laugsbrødre å boltre seg i eminensenes tekstilære bekymringer, — skredderhus som har tradisjoner og rettigheter å svare for som selv ikke Kirkens prinser våger å gå utenom.

Det hører med til protokollen at Vatikanets eget trykkeri utgir et ti-sidet hefte med fullstendig liste over de klesplagg en kardinals garderobe bør romme. Listen har 40 numre, som ytterligere forøkes ved at enkelte stykker skal foreligge i to farger. Dette gjelder f. eks. den såkalte c a p p a m a g n a, den praktfulle kappen med slepet som bæres ved høytidelige anledninger og som skal utføres i to ulike stoffer og farger. Det kardinalen bærer like under denne kappen, skal også ha sine tre varianter, det samme gjelder hans dekorative belte, hatten og skoene. Ett par av skoene skal således være røde, ett av en enkelt svart type med sølvspenne, og ett med røde hæl- og sålestrimer.

Da Pave Pius XII i 1946 innsatte nye kardinaler, regnet en med at en slik fullstendig garderobe ville komme på en halv million lire — etter datidens kurs ca. 5 000 norske kroner. Siden den gang har prisene steget betraktelig, slik at beregningene i dag pendler mellom en og to millioner lire. Etter hva Vatikan-snakket vet å berette, ga tanken på den kostbare anskaffelsen av den uomgjengelige garderoben den eldste av de siste utnevnte kardinalene anledning å ytre overfor Paven: «Hellige Far, så mange bekymringer og så store utgifter for en så kort tid som jeg har igjen å leve!»

Nå kan vi imidlertid berolige våre fremtidige kardinal-emner med at vår reformvennlige pave har forordnet en inngreppe beskjæring av utstyret, med den for skredderne så bitre følge at utgiftene ved en ny kardinalgarderobe er sunket med mellom en tredjedel og halvparten av det tidligere beløp. Den største besparelsen brakte reduseringen av c a p p a m a g n a, der slepet — som før var hele syv meter langt — ifølge Pavens forskrift nå skal kuttes av til halve lengden. Dertil kommer at slepet på den røde soutanen helt og holdent faller bort. Likeså forenkles den æsverdige violette drakten som kardinalene pleier å bære i den stille uke og ved begravelser; den skal heretter tilvirkes av en enkel ullkvalitet.

En vil m.a.o. fra nå av og en tid framover kunne avlese kardinalenes og biskopenes ansiennitet i det antall meter slep de bærer ved høytidelige anledninger. Sartor.

S Å R E T

Av TORE ØRJASÆTER

Original-tresnitt
av
Ørnulf Ranbeimsæter

*Ja kvart eit sår som du slo ein annan,
det læktest hjå honom med år og dag.
Men same såret syg seg igjenom
til inste merg i deg sjølv som slo.
Eit sår som vel aldri meir vil gro.*

*Det såret du flengde og skar i hugen
hjå honom som kanskje gløymde det av,
det veks i deg sjølv til ei veldug skuldtungd
som knekkjer deg nedåt med sine krav.*

*Det breier seg såret innover, innover
og tærer uhjelpeleg all di kraft.
Og hjarta orkar kje ande lenger,
det bløder ut all si livsens saft.*

*Det orkar kje ande uroleg, uroleg
er hjarta åt den som sårar sin bror
og spikrar han upp på forbanningskrossen
i millom himil og jord.*

*Vi som vart skuldmenner, du som har såra
bror din til dauden i denne stund
fekk bera hans sår, som ei blodug kjelde
ollar det upp av din inste grunn.*

*Ufateleg er det. Såret som mann-ætti
stakk gjenom bror sin på Golgata tre,
det breier seg blodugt i aldrar og ætt-led
som sukkar i ufridom utan fred.*

Påske er seiersfesten for det evige lys, dermed er det sagt at den grunner seg på en nesten ufattelig hemmelighet. *Julemysteriet* trer nok tydeligere fram enn påskefestens mysterium: Guds mor og den hellige Josef kneler foran barnet i krybben, stjernen viser vei, hyrder og vismenn haster mot stedet, endog det kongelige hoff i Jerusalem er slått av uro. *Påskemorgenens mysterium* utspilles uten menneskevitner. De fromme kvinnene og disiplene ser ham som har stått opp, ikke ham som står opp. *Julemysteriet* skjuler seg under fattigdom og nattemørke; dypere enn nattemørket og fattigdommen tilslører påskemorgenens mysterium herligheten til det absolutte lys. Oppstandelsen kan man bare forkynne i lysets spåk. Det er ikke bare Kirken på det rene med, men også den store kristne kunst i vesterlandene. Sjelden har den våget å forkynne påskemorgen; den har da heller aldri nådd opp til det beseirende preg som krybbe- og korsbilder har. Rembrandt fattet hemmeligheten som de lamslåtte voktere kanskje hadde ant den, derfor satte han lys mot mørke. Matthias Grünewald innså at den jordiske farveskala ikke strakk til, derfor brukte han regnbuens farver som symbol på himmelens. Bare Fra Angelico — den eneste kunstner

som hadde «visio beata» — har kunngjort påskemorgen i kunsten. Påskelyset er nemlig ikke morgenglans fra denne verden, men fra en ny verden. Det er det Kirken vil fremheve når den påskelørdag med den første profeti peker på skapelsens morgen. Påske er det guddommelige «Bli lys» til en forklart verden. I det ligger dens egenartede «Sursum Corda». Som ingen annen fest krever påsken, som står fram i den gryende vår, på en myndig måte at de jordiske grenser overskrides. I den kristne påsketro dreier det seg ikke om en altomfattende fornyelse av det naturlige — og dermed stadig døende liv — ikke natur, men dåp og skrifte er de egentlige kristne symboler på påskens fornyelse: den oppstandne, som disiplene fikk se, er den samme som farer opp til himmelen; det Alleluja som Kirken stemmer opp, står i sin endeløse gjentakelse for en jubelsang, ikke av tiden her, men av evigheten hisset.

«Lyssang fra

Av Gertrud

(Fra boken «Aufzeichnung»)

*Sidan ho alltid krossfeste sanningi,
selde for blodpengar all si sjel,
og difor lyt bera den store forbanningi
alt sidan Kain slo bror sin i hel.*

*Mordet på Golgata skulle forsone
ætti med guddomen sjølv, er det sagt.
No ber ho hans sår. Det veks og det vidaukar,
merglar ut all hennar reisings-makt.*

*No krev ho sin fred med granat og kanon
og gjøder jordi med broderblod.
Skuldbyrda aukar og såret ulækjeleg
breider seg djupt og vil aldri gro.*

*Den bundne Gud inni menneskehugen
såra seg sjølv di meire han slo,
og utan nåde drog på seg andsvaret
meir enn han sjølv forstod!*

*Den bundne Gud inn i menneskehugen
som ikkje sitt dragnads djup forstår,
han gløymer sin eigen adels vyrdnad,
og bleiknar i dauden av sine sår.*

*Brodermordet du sjølv laut bera
med skuldtyngd skræmande stor
som opnar sitt sår med eit djup som vitnar!
Gud sjøl er din bror!*

Evigheten»

von Le Fort

gen und Erinnerungen.»)

Likevel er denne hinsidighet ikke det fulltonende uttrykk for påskemorgenens hemmelighetsfulle dyp. Det ligger i det at dette Alleluja som rekker inn i evigheten, blir sunget alt her på jorden. Den oppstandne, som stiger mot himmelen, har vist seg for disiplene. Han, den forklarede, har revet dem ut av nattmørket ved Golgatha. Den forklarede har sagt til dem: «Lær alle folk» — den forklarede er det som lever videre i sin Kirke. Det vil ikke bare si at Kirken trer fram ved forklarelsen fra det hinsidige, det vil også si at dens skjebne i bunn og grunn og alt her nede er et hinsidig, at den er i verden, men ikke av verden.

Dette gir grunn til et beklagelig faktum. Kirken blir bare så altfor sjeldent forstått av denne verden. Her står athenerne som et eksempel for alle tider. De lo St. Paulus ut, da han forkynte oppstandelsen. Denne holdning innebærer ikke på noen måte at

athenerne først og fremst tvilte på oppstandelsen. Denne holdning er et uttrykk for den resolute denesidighet hos det naturlige menneske. Protesten mot Kirken er ikke rettet mot Kirkens ytre, mot denne tilsynelatende verdensmakt. Kristendommens fiender finner ofte en trøst og tilflukt ved denne siden av Kirken. Den er nettopp den sfære hvor man kan møte den og endog kjempe mot den. Den egentlige protesten er rettet mot det overjordiske og evige drag i kristendommen.

Men denne protest hos motstanderne har en sørgelig analogi i skuffelsen og motløsheten hos så mange kristne, når kristendommen i det ytre slår feil. Den kristne sosialfilosof Berdjajew har uttalt seg om dem. I hans store utsyn, «Historiens mening», er det mest gripende øyeblikk det da den innsikt slår igjennom at i grunnen har alt mislyktes i historien, også de herlige ønskemål: «de kunne bare realiseres ved seiren over tiden, overgangen til evigheten» — med andre ord: det blir de først i forklarelsen fra den evige påske.

Med blikket rettet mot den er alle nederlag, ja endog triumfen for de anti-kristne og hedenske makter, i grunnen bare Kristi triumf, hans lidelse og hans død. Egentlig er det alltid den triumferende verden som alltid går under — den setter selv kronen på kristendommen. Det mennesket kaller kors og grav, det heter hos Gud oppstandelse og evig liv. Slik stiger den sterkeste jubelsang som noengang har lydt på jorden, påskelørdagens Exultet og Alleluja fram — disse to som det er blitt sagt om at de er ikke sanger, men lyssang fra evigheten!

Rembrandt: Oppstandelsen.

Katolske filmer i vente

VÅR MENING
om film og filmfolk

*Underet i
Fatima*

Underet i Fatima er en beretning fra virkeligheten med historiske data tett opp til vår egen tid. Det er beretningen om tre portugisiske barn, den 10-årige *Lucia dos Santos* og hennes søskenbarn, den 9-årige *Francisco Marto* og den 7-årige *Jacinta Marto*, som i tiden mai—oktober 1917, mens den første verdenskrig ennå herjet Europa, opplevde ting som ikke er av denne verden.

Det skjedde i en grottelignende dalsenkning, «Cova da Iria», i nærheten av Astrujel, 3 km. fra småbyen Fatima, som igjen ligger 150 km. nord for hovedstaden Lisboa. Til Cova kom de tre barna daglig med saueflokkene sin, og det var her de første gang, 13de mai 1917, hadde sitt mysteriøse møte med «Damen». Barnas opplevelser vakte snart uro og strid, og de antireligiøse makt-havere gjorde alt for å utnytte situasjonen mot kirken. Fatima ble stedet hele Portugal i løpet av noen sommer-måneder rettet blikket mot, og det kulminerte med det berømte solunderet som henved 70 000 mennesker, fromme og vantro, journalister og vitenskapsmenn overvar den 13. oktober 1917. Også de kirkelige myndigheter hadde som vanlig inntatt en reservert holdning til begivenhetenes overnaturlige bakgrunn. Først i 1930 ble den etter inngående undersøkelser stadfestet av den stedlige biskop som ekte.

Filmen er lagt helt opp til det historiske hendelsesforløp. Hovedpersonene kan identifiseres. Francisco og Jacinta døde som forutsagt av «Damen», Vor Frue av Fatima, et par år etter åpenbaringene, mens Lucia den dag i dag lever som nonne i Pontevedra i Galizia (Spania) i et av Dorothea-søstrenes klostre.

Om Fatima-underets innvirkning på det portugisiske folks nyeste historie skriver «Times» for 13. mars 1935:

«Det er umulig å benekte at de forandringer som berettes om fra Portugal siden 1927, ikke bare for tiden er uten sidestykke annet steds i verden, men er et resultat som den samlede verdenshistorie bare kan oppvise meget få tilfelle av.»

For alle, uansett tro og livsanskuelse, er Fatima en utfordring fra det overnaturliges verden, som ingen kan komme utenom. Det er et budskap til vår tids menneskehet om et bestemt krav fra Gud. På oppfyllelsen av det beror, ifølge Jesu mors ord til Lucia, verdens fortapelse eller redning.

Den amerikanske innspillingen i farger er ikke mindre enn ypperlig og uten et eneste dødpunkt. En katolsk filmbegivenhet som kan imøteses med berettiget blanding av spenning og forventninger! *ihk*

En landsbyprests dagbok

Denne filmen er bygget på den franske forfatter Georges Bernanos fengslende bok «Journal d'un curé de campagne» og er regissert av ingen ringere enn R. Bresson. Han har fulgt Bernanos trofast og pietetsfullt i skildringen av landsbyprestens indre og åndelige opplevelser, uten å legge inn i filmen noen form for intrige som ikke finnes i romanen. For dem som har lest boken

må det synes uhyre vanskelig å få overført til lerretet det spennende i denne prestens liv og virke, da det er på det indre plan det meste og det beste foregår hos Bernanos klerikale hovedaktør. Men Bresson har lyktes på en glimrende måte å få fram nettopp dette *spirituelle* som har gjort boken til en slik verdenssuksess, og det med en intensitet i handlingen som gjør filmen til et mesterverk.

«En landsbyprests dagbok» vil utvilsomt forvirre visse norske beskuere, men i Frankrike har den iallfall slått gjennom som en av de severdigste i den senere tid.

Romano Guardini
om filmen

Den kjente religionsfilosof ved Münchens universitet, professor *Romano Guardini*, holdt nylig et foredrag etter innbydelse av «Akademiske filmvenner» over temaet: «Filmen — et kulturelt fenomen?» Universitetets store auditorium var fylt til trengsel.

Den største delen av foredraget var viet en kritikk av filmen som virket dobbelt sterkt, fordi det nå en gang var Guardini som fremkom med den. Han kom inn på filmen som middel til å influere på massene og rettet en meget sterk kritikk mot at filmen helt fra begynnelsen av var gjort til teknikk og forretning. Etisk sett må filmen bebreides usannhet, for den presenterer for tilskuerne en skinnvirkelighet, en drømmeverden, som fremstilles utelukkende for å imøtekomme publikums ønsker. Jo sparsommere man er med kulisser, tricks osv., desto mer ansføres tilskueren til egen aktivitet, til å gå opp i handlingen. Dette er tilfelle med teatret, men oftest ikke med filmen. Man kan jo bare av og til betrakte ansiktene på det publikum som kommer fra en kinoforestilling: hvor megen utilfredshet og skuffelse kan man vel ikke avlese i dem.

Guardini kom også inn på synkroniseringen og slo fast at den forgriper seg både på språket og handlingen for så vidt som de tilføres filmen fra to forskjellige sentra: fra atelieret og fra talerommet.

Utviklingen av den moderne teknikk har brakt oss inn i en krise når det gjelder å se og høre: «Det å se sant er ensbetydende med å rammes av virkeligheten»; men hvilken falsk virkelighet byr vel ikke filmen oss!

Foredragsholderen avsluttet sitt foredrag med å peke på enkelte lyspunkter. Han omtalte en rekke gode filmer og kom inn på deres særlige beskaffenhet. I «Sykkeltvvene», for eksempel, gis der ved farens rastløse søken sammen med sin lille gutt i storbyens gater et gripende uttrykk for det tragiske i en liten, slitsom tilværelse.

Guardini henstillet endelig til filmkritikerne alltid å være våkne, med evne til å dømme: uten å la seg påvirke av triumviratet produsent — leier — kinobesøker.

RADIO VATICANA

Engelske sendinger:

Daglig kl. 16.00 på kortbølgene 31.10 m, 25.55 m og 19.84 m.
— » 19.15 » — 50.27 m, 31.10 m og 25.55 m.

Tyske sendinger:

Daglig kl. 13.45 på kortbølgene 31.10 m og 25.55 m.
— » 15.45 » — 31.10 m, 25.55 m og 19.84 m.
— » 20.45 » — 50.27 m, 41.21 m og 31.10 m.

Franske sendinger:

Daglig kl. 12.15 på kortbølgene 31.10 m og 25.55 m.
— » 15.30 » — 31.10 m, 25.55 m og 19.84 m.
— » 19.45 » — 50.27 m, 41.21 m og 31.10 m.

Litteraturanmeldelser

ved Helge Røstad

KRISTENDOM OG MISJONEN

«Vi er vitne til at skranker faller i den verden vi lever i og til at vi nå står overfor færre kulturer med verdenserobringer i sikte og med altomfattende karakter. Verden i dag viser et skuespill, hvor noe få åndelige bevegelser har tørnet sammen og hvor de alle gjør krav på å løse problemene for en syk menneskeslekt. — De store bevegelser er framfor alt kommunismen, buddhismen med alt hva der hører til dens sfære, og kristendommen. Misjonsproblemet er derfor like aktuelt og brennende som noen gang tidligere. Først og fremst dreier det seg om en avgjørelse av største betydning for menneskehetens skjebne.» — Det er den kjente franske teolog Jean Daniélou som har sagt dette. . . . . I flere av sine skrifter har han gitt interessante utredninger av misjonsproblemet.

For Daniélou står misjonsproblemet som et stort kristelig mysterium, en utsendelse av det guddommelige ord. Dette ord er blitt kjød og skal bo iblant oss, det skal vinne grobunn i alle kulturer, som må gjennomtrenges av kristendommen. Den kristne misjon må, som Kristus selv, ha både «inkarnasjon» og «transfigurasjon. Inkarnasjonens ånd — kristendommen må ta bolig i alt det gode kulturen har. «Man må kjenne disse landene, trenge inn i deres kultur.» Og så forløsningens ånd, «våre tanker om misjonen må ikke være naive. Vi må innse at sjelene ikke kan finne frem til Kristus ad den vei de nå går på. De må slite seg løs og lære å elske sannheten så høyt at de innser sin begrensning, ydmyker seg og ber til Gud, som alene kan føre dem til Kristus.» — Apostlene hadde fullt ut innsett at sann misjon måtte ha disse to elementer. Paulus la av seg jødedommen, da han gikk ut til hedningene. Han anstrengte seg for å tenke som grekerne og tale i ordelag som de forsto. «Han arbeidet med å inkarnere evangeliets verdensbudskap i denne særegne kultur. Av dette følger, slik jeg ser det,» sier Daniélou, «to synspunkter for misjonæren: for det første kravet om en sann og oppriktig sympati for de menneskelige verdier han møter. Misjonæren må virkelig elske de mennesker han går til. Han må forstå deres vaner og deres tankebaner.» — Misjonæren vil, som Kristus, møte mange vanskeligheter. Han må ydmyke seg som Kristus, under tiden gi avkall på kultur og dannelse for å leve i en verden som er fremmed for ham og som han bare med største møyen kan avfinne seg med. Men misjonen er også forløsning og oppstandelse, for misjonæren og for de folk han kan vinne for sannheten.

Jean Daniélous «misjonssyn» har vakt oppsikt og diskusjon. Han har med en rekke fengslende bøker stilt problemet under debatt og har sett det i lys av kristendommens vesen. Hans bøker er meget opplysende såvel for utredningen om misjonen som for behandlingen av kristendommen selv. En av Daniélous mest kjente bøker «Le Mystère du Salut des Nations» er nå kommet i tysk oversettelse, «Vom Heil der Völker», Josef Knechts Verlag. Det er fra denne boken disse tankene er tatt, og boken gir for øvrig klarhet over mange av kristendommens mysterier, likesom Daniélou hjelper en til å forstå mange skriftsteder som ellers kan være vanskelig å fatte, Daniélou kaster således lys over Johannes-prologen, og i et særskilt avsnitt behandler han på en lettfattelig måte

kristendommens «eskatologi». De to utgavene skulle gjøre det mulig for mange å bli kjent med Daniélous «misjonssyn», som for øvrig har krav på et nøye studium.

MESTERLIG APOLOGETIKK

Apologetiske foredrag og fremstillinger har ofte hatt en noe opphøyet, akademisk form. Av den grunn er apologetikken gjerne kommet i miskredit. Man har mer enn ofte følt seg fristet til å hoppe over apologetiske fremstillinger, som med sitt tradisjonelle opplegg tidt kan ha ligget farlig nær det tørre og livløse. I England har man imidlertid lenge hatt apologetiske bøker der den katolske religion har fått liv og virkelighet i en levende og interessant fremstilling. Man kan minne om bøker av Chesterton eller Belloc, eller en så ny og moderne bok som Sheeds «A Map of Life». Mgr. Ronald Knox har for lengst gitt vektige bidrag til denne positive, apologetiske litteraturen. Hans bøker, «The Gospel . . .», «The Creed . . .», «The Mass in slow Motion» har lenge hatt et takknemlig og interessert publikum. Hans siste bok, «The Hidden Stream» (Burns Oates, London 1952) vil glede alle hans tilhengere og utvilsomt skaffe ham mange nye beundrere.

«The Hidden Stream» er en samling foredrag Mgr. Knox holdt for katolske studenter i Oxford. Det er et imponerende grunnkurs i kristendom om kristenliv. Foredragsholderen Mgr. Knox minner mest av alt om den evangeliske «familiefar» som gjør gamle sannheter nye. Grundig og overbevisende gjør han rede for «hva religion er», hva som venter oss etter døden, hva «praeparatio Evangelica» er, hva mirakler, hva kristendom er etc. etc. Enkel og likefrem mesterlig er hans utredning om troen, Kirken og sakramentene. De kristne dogmer får liv i hans fremstilling som er holdt i en alminnelig, hverdagslig og munter språkføring. Mgr. Knox har utvilsomt kjent sitt publikum. Han er fullt klar over alle de vanskeligheter moderne mennesker har. Han omtaler derfor stadig de tvilsmål den kristne kan møte. I sine foredrag har han på en glimrende og humorfylt måte løst alle disse floker, som — etter Mgr. Knox — gjerne oppstår klokken fire om morgenen og som derfor ikke må løses i filosofiske vendinger. «Man tenker ikke i filosofiske baner klokken fire om morgenen.» — Det er denne replikken hos forfatteren som har fått Evelyn Waugh til å si at *The Hidden Stream* bør finnes på hvert nattbord slik at man kan slå opp i den klokken fire om morgenen. — Mgr. Knox taler til tvilerne med utrettelig mildhet og oppbyggende tillit.»

«The Hidden Stream» er en bok velegnet for alle dem som vil lære den katolske kristendom å kjenne. Den gir klare og overbevisende svar på nær sagt alle religiøse problemer.

ROM — I ORD OG BILDER

Gjennom århundrer har menneskene sunget «den evige stad» sin pris. Rom har øvet en draging på diktere og malere, liksom den for alle kristne har stått som det evige valfartssted. For millioner av mennesker har et Romopphold betydd et vendepunkt i deres liv — for atter andre millioner har Rom stått som målet for en, dessverre, uoppnåelig ønskereise.

En bok om Rom vil alltid finne et interessert publikum. Rom-kjennere vil lete etter alt det de har opplevet der og som de ser som et særpreg ved denne byen. «Hjemmesitterne» vil gjerne være med på en åndelig rundtur i denne kulturstad.

Verlag Herder har nå gitt ut en bok som er særlig skikket til å glede alle Rom-venner, både dem som kjenner byen fra egne besøk og dem som ennå bare kjenner byen fra bøker og bilder.

«Römisches Erinnerungsbuch» (Verlag Herder, 1952) byr på en herlig samling av Rom-minner. Forfatteren, Werner Bergengruen, gjør oldtidens, middelalderens og nåtidens Rom levende for sine lesere. Han tar dem med til Forum Romanum og gjør dem fortrolige med antikkens minner. Han fører dem ut Via Appia til en stille andaktsstund i de uforglemmelige katakomber. Werner Bergengruen vet også å fortelle om de store og stille kirker i Rom, vi blir kjent med deres historie og deres stil. Forfatteren er en glimrende cicerone i det kristne Rom. Bergengruen tar også sine reisefeller med ut i det larmende Rom. Muntert forteller han om det romerske gate- og markedsliv, og treffende er hans skildring av det brokede liv i Trastevere.

Bergengruens interessante Rom-skildring har fått et imponerende supplement ved bokens billedskatt — 257 herlige Rom-bilder, som endog hver for seg er en opplevelse. Boken er en ideell — og en praktfull — gavebok.

POPULÆR OVERSETTELSE

Med sine middelalder-romaner skaffet Sigrid Undset seg internasjonalt ry som forfatterinne. «Olav Audunsøn» og «Kristin Lavransdatter» ble sendt ut i oversettelse i en rekke land. Middelalder-romanene ble således populær lesning i den angelsaksiske verden, som senere også fikk flere oversettelser av forfatterinnens samtidsromaner. Etter angelsaksiske litteraturkritikere sto Sigrid Undset som en ypperlig representant for en virkelighetsnær kristendom. Sigrid Undsets foredragsvirksomhet i USA under siste krig bekreftet dette inntrykk.

Sheed & Ward har ønsket å presentere Sigrid Undset som en «kristen realist». Forlaget har funnet at det rettste kan skje ved å sende ut en engelsk oversettelse av professor Winsnes' Undset-biografi, som også gir en klar innføring i den kristne realisme. 13. mars i år sendte forlaget ut «Sigrid Undset — A Study in Christian Realism» (258 sider). P. G. Foote har stått for oversettelsen, som er lett og grei å lese.

Sheed & Ward's utgivelse av denne bok er en hyldest til vår store forfatterinne og til hennes kunnskapsrike biograf. Det er å ønske at boken må bidra til å øke forståelsen for Sigrid Undset og den kristne renessanse i verdenslitteraturen.

Helge Røstad.

800-års jubileet i Trondheim

I forbindelse med de katolske feiringer av 800-års jubileet i Trondheim i juli er det blitt oppnevnt en egen pressekomité. Etter innstilling fra St. Olavs Forbund har den fått følgende sammensetning; Pastor I. Hansteen Knudsen (formann), Father Peter Lowry (p.t. England), redaktør Sigge Olsen, Porsgrunn og journalist Johannes Bruce, Oslo.

Hundretusener barn i Tysklands flyktningeleirer!
Kan De hjelpe ett av dem?

Norges Røde Kors Barnehjelp ber også katolske hjem om hjelp til 3 mndr. som mer opphold for flyktningebarn.

Alle opplysninger ved henvendelse til Bankpl. 1, Oslo, tlf. 42 69 70. (Husk å oppgi at De vil ha et katolsk barn.)

Hjemmet

fromhetens arne og vern

Østerrikes biskoper har i januar utgitt et hyrdebrev, rettet til foreldrene i landet, for å peke på deres forpliktelser nå da landets skoler er blitt religionsløse og anti-religiøse. Det gjelder en forpliktelse disse foreldre også hadde før da de hadde skoler som var etter deres rettmessige ønske.

Biskopene peker på hvor materialistiske skolene i landet er blitt, hvorledes de forneker Gud og Kristus, mener at nåden er noe tåpelig, og at dette syn endog blir utlagt som vitenskapelig vinning. Aldri, sier biskopene, kommer vi til å gi etter for dette. Det er vår faste overbevisning at religionen atter vil vende tilbake til skolene, men i mellomtiden må foreldrene være på vakt og undersøke hos barna hvilke læresetninger som blir forkynt. Videre minner vi foreldrene om deres plikt til å opplyse sine barn om Gud og religionen. De må virkelig være et lys for barna. Ingen forlanger at foreldrene skal være teologer; sannhetene blir formidlet og lært best ved enkel og likefrem tale, fri for all lærd bevisføring. Man diskuterer jo heller ikke solen, sier biskopene — solen skinner, og det er det det gjelder.

Det fins ikke noe kurs eller noen studiesirkel i religion som kan erstatte hva den enkle tale i et kjærlig og fortrolig forhold mellom mor og barn kan oppnå.

Og be for deres barn! fortsetter biskopene. Når de skal ut på reise, folder dere spontant hendene i bønn om at Guds engler må ledsage dem, holde dem fri for alle farer, og bringe dem friske og vel hjem igjen. Men fra nå av må dere sende barna, under bønn og med et korstegn på pannen, til skolen! Veien til skolen er nå blitt en lang og åndelig farlig reise.

Bønnen er det beste vern når foreldre og barn går sammen om den. Et barn som ser sin mor rette blikket mot krusifikset, når hun sammen med det samler seg til bønn; et barn som hver aften ser far knele ned for den felles aftenbønn og av hans munn hører de sterke ord fra «Fader Vår», — for slikt et barn lever religionen. Og i familier der man slik hver dag lever sin religion, der felles bønn ikke er en høytidelig unntagelse, men daglig brød, der får barna den beste motstandskraft mot alle angrep.

Slike ganske enkle sannheter oppdager foreldrene i Øst-Tyskland nå igjen under ledelse av sine biskoper. De vender tilbake til kjernen, til foreldrenes åndelige og prestelige oppgave. Det er også kjernen for oss, for våre foreldre. Vi har kanskje vanskeligere for å vende tilbake til dette, fordi vi ennå har andre hjelpemidler: vi har ennå religionsfrihet, vi har ennå våre kirker, vi har ennå våre skoler og prester som kan gi religionsundervisning. Vi har kanskje vanskelig for å begynne med denne vakre skikk — fellesbønn i hjemmet — fordi vi sjelden eller aldri har gjort det før?! Men i utlandet er det en meget gammel skikk, en skikk som setter merker etter seg. Erfaringen viser det. Det er ikke for sent å begynne, når barna er blitt større. Det er heller ikke for tidlig, når barna ennå er små, og kanskje ikke skjønner alt. For det en lærer som liten slår rot i sinnet, og mistes sjelden helt.

Neste nr. av St. Olav utkommer 23. april.

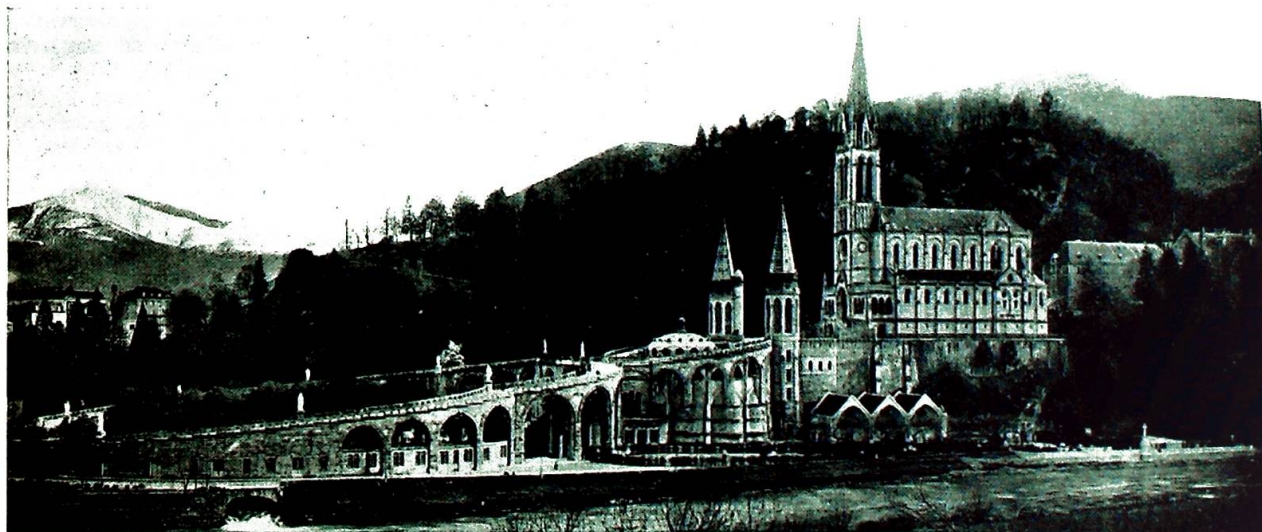
Lourdes-reisen i august

Ved inngangen til en av de vakreste daler i de franske Pyrenæer, der hvor elven «lou Gave» (le Gave) forlater høyfjellsområdet og snur bratt mot Pau, ligger den gamle, lille by Lourdes. Med sitt klare, friskt bølgende vann minner elven om de norske vassdrag, hele egnen for øvrig har meget tilfelles med den norske fjellnatur. Midt i byen reiser der seg en klippe med et gammelt, befestet slott, som fordem har opplevd mangen en storm under krigene mot araberne og spanierne. Nå har det ikke lenger annen betydning enn å være et malerisk motiv med middelaldersk preg i landskapet.

For en sytti år siden var Lourdes så godt som ukjent. Når vi unntar de badegjester som kom dit på gjennomreise til de berømte kilder i Cauterets, Bagnières, Saint-Sauveur, Luchon o. a., var det ikke mange mennesker i Frankrike, ennsi i utlandet som hadde hørt byens navn.

I den nyere tid er der oppstått et annet Lourdes, omtrent en kilometer fra den gamle by, og det er et sted som hele verden kjenner. Hvert år fra april til oktober møtes der mennesker fra alle land i verden, der høres de forskjelligste språk, og der utfolder seg et myldrende liv som på få andre steder på jordkloden. Dette nye Lourdes er en grotte ved foten av en klippe som i folkets dialekt kalles «Massabielle» — det gamle fjell —. På fjellryggen står en kirke, den øvre basilika, med sitt stolte, kneisende tårn. Brede, arkitektonisk skjønne stentrappene fører ned til en annen kirke, «Rosenkrans-basilikaen». Den har ikke den førstes elegante gratie, den er mere kryptaktig bygget, men rikt prydet med mosaikk-bilder og beregnet for store menneskemasser. Kommer man ut gjennom hovedportalen, har man foran seg en esplanade av storartede dimensjoner. Den forbinder det nye Lourdes med det gamle. Grotten, kirkene og esplanaden med en del parkanlegg kalles «territoire de la Grotte» — grottens territorium —. På den ene side er det avstengt gjennom le Gave, på de andre sider ved et jerngitter. Men i virkeligheten føler man seg her avsondret fra den øvrige verden likesom ved en usynlig barriere.

Og det er her en gjenopplever den hellige Bernadette Subirous' møte med «Damen», «Vår Frue av Lourdes» og alt som knytter seg til Lourdes' religiøse mystikk.

- Lørdag 15/8 Natt-tog til København fra Oslo Ø.
16/8 Ankomst Kbh. Frokost på jernbanest. Avreise med Nordexpressen kl. 11.20. Lunsj på Storebæltfergen. Middag i spisevogn.
17/8 Ankomst til Paris kl. 10.30. Transfer til hotell. Lunsj, middag og overnatting.
18/8 I Paris med full pensjon. Halv dags sight-seeing med buss.
19/8 Frokost. Transfer til avgang Paris kl. 8.30. Lunsj i spisevogn. Ankomst Carcassonne kl. 19.28. Transfer, middag og overnatting.
20/8 Frokost. Rundtur med buss. Lunsj. Tog Carcassonne—Lourdes. Transfer, middag og overnatting.
21/8 Frokost. Utflukt til grottene med buss. Lunsj, middag. Fakkeltog. Overnatting.
22/8 Full pensjon. Halvdals-utflukt til Pau.
23/8 Full pensjon. Heldags-utflukt til Gavarnie.
24/8 Full pensjon. Heldags-utflukt til Artouste-sjøen.
25/8 Frokost. Transfer. Tog Lourdes—Biarritz. Lunsj, dinner og overnatting.
26/8 Full pensjon. Heldags-utflukt til Spanien inkl. visum.
27/8 Frokost. Transfer. Tog Biarritz—Paris. Lunsj i spisevogn. Transfer, middag og overnatting i Paris.
28/8 Frokost, lunsj, middag og transfer til avgang med Nordexpressen kl. 19.45.
29/8 Frokost og lunsj i spisevogn. Middag på Storebæltfergen. Ankomst til København kl. 20.30, og umiddelbart etter fortsette med natt-tog til Oslo (soveplass).
- Søndag 30/8 Ankomst Oslo kl. 9.20.

Pris ca. kr. 1600.00.

Inklusive jernbane III klasse Oslo—Paris og retur. II klasse Paris—Carcassonne—Lourdes—Biarritz—Paris. Soveplasser Oslo—København og retur. Full pensjon, begynnende med frokost i København den 16/8, sluttende med middag på Storebæltfergen den 29/8. Transfer og utflukter som nevnt i oversikten. Reiseleder.

Metro Trafikkaksjeselskap,

Karl Johansgt. 31 (inng. Arbeidergaten).

UTLANDET:

VATIKANET

Reaksjonen på Stalins død.

I en kommentar til *Stalins* død het det følgende i *Radio Vaticana*:

«For katolikken er øyeblikket inne til i den russiske stats-sjef å se en sjel som i likhet med alle andre er forløst av Kristus og som derfor i overensstemmelse med den universelle og overnaturlige kristne kjærlighet er gjenstand for de bønner som katolikker sender opp til den uendelige barmhjertige Gud.»

Josef Stalins person og alt hva den representerer har i over 30 år vært forbundet med verdenssituasjonen og i særdeleshet med de seneste avgjørende begivenheter, het det videre. «Alle vet at verdenskommunismen av i dag med mer eller mindre berettiget begrunnelse er knyttet til hans person — en situasjon som er ladet med et alt annet enn lett ansvar, et fenomen hvis holdning til religionen er kjent for alle . . . Selv om det er alle og enhver tillatt å bedømme kjensgjerninger og for den saks skyld også mennesker, har vi på den annen side likevel ikke lov til også å fordømme mennesker, især i bestemte øyeblikk.»

De forente staters kardinaler, erkebiskoper og biskoper til Rom i år.

Paven har gitt tillatelse til at De forente staters erkebiskoper og biskoper fremskynder sine *ad limina* — besøk med et år, slik at de i høst kan være til stede ved innvielsen av det nye store amerikanske prestekollegium som da vil være ferdig bygget på en av Roms syv høyder, på Gianicolo. Det nye prestekollegium som er et mektig bygningsskompleks ligger i nærheten av Propagandakollegiet hvis nye bygninger i sin tid også ble innviet av Pave *Pius XII*. Man regner med at Paven selv vil foreta innvielsen av det nye prestekollegium.

I alt blir det om lag 200 erkebiskoper og biskoper fra De forente stater som kommer til å overvære høytideligheten.

Nye frimerker.

Om ikke lenge vil det bli sendt ut en ny serie frimerker i Vatikanstaten. Serien vil ha portretter av de åtte paver som særlig har gjort seg fortjent ved oppførelsen av Peterskirken, nemlig paven *Sylvester*, *Julius II*, *Paul III*, *Sixtus V*, *Paul V*, *Urban VIII*, *Alexander VII* og *Pius VI*.

DOMINIKANERNES BASAR

på Sankta Katarinahjemmet, Gjørstadgt. 8, Oslo holdes åpen fra torsdag 16. april til og med lørdag 28 april hver dag fra kl. 12 til kl. 19.

Aftenunderholdning:

Lørdag 18. april	} kl. 20: Norsk teaterforestilling
Søndag 19. »	
Torsdag 23. »	
Søndag 26. »	

Tirsdag 21. april	} kl. 20: Fransk teaterforestilling
Lørdag 25. »	

Tirsdag 28. april kl. 20: Musikalsk underholdning og trekning.

Onsdag 22. april kl. 17.00	} Underholdning for barn.
Søndag 26. april kl. 12.30	

UTLODNING   BUFFET   LYKKEJUL

ALBANIA

To biskoper og 52 prester omkommet i fengsel eller skutt.

Fides melder at minst 52 prester og 2 biskoper er døde i fengsel eller skutt etter at kommunistene i 1944 tok makten i Albania. En av prestene ble levende begravet.

DANMARK

Tillitskrisen i Den danske folkekirke.

Striden om bekjennelsen i Den danske folkekirke har pågått i lang tid og har selvsagt ikke kunnet virke annet enn oppløsende. Stillingen resymeres av tidligere folketingsmann, redaktør *A. Svensson*, på følgende måte i en artikkel i *Berlingskes Aftenavis*: «Så vidt en kan se er det bare tre veier å gå: 1) å endre trosbekjennelsen i overensstemmelse med de nyeste geistlige fornektelser av dens enkelte ledd. Eller 2) at de prester som ikke med god samvittighet kan forrette tjeneste i overensstemmelse med den gamle bekjennelse forlater Folkekirken. 3) at et skuffet legfolk trekker seg bedrøvet tilbake fra den kirke som de før følte seg hjemme i. Og redaktør *Svensson* tilføyer, ikke uten bitterhet: «La meg til beroligelse for den geistlige stand tilføye at det nok vil være det siste synspunkt som blir det seirende.»

Redaktør *Svensson* er ikke hvem som helst. I mange år var han Sønder-Jyllands mest autoritative representant i Det danske folketing. Hans liv har vært en eneste lang, heroisk kamp for danskheten i denne utsatte delen av Danmark. Hans navn er kjent over hele Danmark og ikke uten grunn. Redaktør *Svensson* er en av disse fine, dypt kristne personligheter der alltid er en berikelse å møte. Uredd og fast men med hjertet på rette sted. Det er nok ikke bare med bitterhet, men med dyp smerte han har skrevet tilføyelsen.

Katolsk Ugeblad's redaktør skriver følgende i tilknytning til redaktør *Svenssons* oppsummering av situasjonen i Folkekirken:

«Så langt vi kan se har redaktør *Svensson* rett, dessverre vistnok også i sine siste bitre ord. Man vil formentlig fastholde, hva man oppfatter som et protestantisk prinsipp, at ingen i den kirke må kunne tale med autoritet, men hver og en ha rett til å kalle høyst egne meninger for ekte lutherdom. Det kunne gå så lenge det ennå var en grense for hva den geistlige diskusjonsklubb rommet av forskjellige oppfatninger. For Folkekirkens skyld ønsker vi at man vil innse at det ikke lenger er tilfelle. Tillitskrisen er inntrådt for alvor, og Folkekirken står i alvorligste forstand overfor sprengning — med det uheldige forfall ved bortsmuldring.»

ENGLAND

De engelske katolikkens henvendelse til regjeringen i anledning kirkeforfølgelsen i Jugoslavia.

Presidenten for Den katolske union i Storbritannia, *hertugen av Norfolk*, sendte i forbindelse med president *Tito's* besøk en lengere redegjørelse for kirkeforfølgelsen i Jugoslavia til statsminister *Winston Churchill*. Henvendelsen var undertegnet av de nitten nasjonale, katolske organisasjoner som finnes i Storbritannia.

I sitt svar til hertugen skriver statsminister *Churchill* følgende:

«Med den største oppmerksomhet har jeg lest den henvendelse De har sendt meg på vegne av Den katolske union i Storbritannia og andre katolske organisasjoner. Den vil bli undergitt den alvorligste overveielse.»

Som tidligere fremholdt ble det fra katolsk hold vedtatt en rekke protester mot *Titos* besøk. Men hvor sterk den anti-katolske affekt ennå er i England, fremgår av et hyrdebrev fra den anglikanske erkebiskop *Cyril Garbett* der denne oppfordret engelsmennene til å ta hjertelig imot *Tito* og der-

etter uttaler at Tito «av statsikkerhetsårsaker og fordi den katolske klerus under besettelsen har vist seg fiendtlig mot de ortodokse, er blitt tvunget til forholdsregler mot den katolske kirke.

At en slik uttalelse har kunnet fremkomme fra et slikt hold er likefrem utrolig. Enten har erkebiskopen ikke villet undersøke de kirkelige forhold under okkupasjonen i Jugoslavia, eller også taler han bevisst mot bedre vitende. Vi viser til de artikler om *Den hellige stol* og *Tito* som har vært offentliggjort i «St. Olav».

«Don Camillos lille verden» på Londons kinoer.

Blant de notiser som ved en inkurie kom med i vårt nr. for 5. mars, var også en som gikk ut på at Don Camillo-filmen var forbudt å fremvise i England, «fordi Kristi person forekommer i filmen». En Londoner-abonnet gjør oss oppmerksom på at filmen f.t. går på tre av byens kinoer og at vår notis derfor ikke var riktig. Det stemmer! Forbudet ble av saklige grunner opphevet, hvorpå vi holdt notisen tilbake inntil den som sagt kom med ved en inkurie. Vi takker imidlertid Miss A. K. for at hun så samvittighetsfullt har passet på oss. With kindest regards...

FRANKRIKE

Årets sosiale uke.

De franske katolikkers årlige *sosiale uke* finner i år sted i Pau i tiden fra den 20.—25. juli. Ukens tema blir: Krig og fred. Fra allianser til internasjonalt fellesskap.

ITALIA

Kardinalens 16 gutter.

Da erkebiskopen av Bologna, mgr. *Lercaro*, reiste til Rom for å motta kardinalverdigheten, brakte han et noe oppsiktsvekkende følge med seg. Etter den fryktelige oversvømmelse i Nord-Italia i fjor, som gjorde så mange barn foreldreløse, adopterte erkebiskopen ikke mindre enn 16 gutter, hvis familier var omkommet. Han tok dem til seg, ga dem plass i sitt eget hus, tok seg av deres oppdragelse og fikk dem anbrakt i skoler som passet hver enkelt. Og sine daglige måltider inntok han sammen med sine 16 adoptivbarn. Da utnevnelsen til kardinal nådde Bologna, fremkalte nyheten stor begeistring hos guttene, men enda mer begeistret ble de, da erkebiskopen fortalte dem at han ville ta dem med seg til Rom. Under audiensen hos Den hellige far fulgte Paven ham til et av forværelsene hvor 16 noe forlegne ungdommer fikk snakke med Hans Hellighet en lengere stund. Paven ga hver og en en av ham selv innviet rosenkrans. Under det høytidelige konsistorium i Peterskirken hadde guttene fått plass på den tribune som var reservert for kardinalenes familier, og derfra fikk de se hvordan «deres» kardinal fikk overrakt kardinalshatten.

Stigmatisert pater feirer 50 års jubileum som pater.

Kapusinerpateren *Pio* har nylig feiret sitt 50-års jubileum som pater i klosterkapellet i San Giovanni Rotondo i nærheten av Foggia hvor han har tilbrakt nesten hele sin tid som pater.

I år er det dessuten 35 år siden pateren ble stigmatisert. Da han leste messen den 20. september 1918, begynte det å flyte blod fra hans hender, føtter og side. Pateren ble meget forlegen og søkte å skjule dette for sine ordensforesatte. Men de oppdaget det og krevet medisinsk undersøkelse.

Legen som fikk tilsyn med pateren, behandlet sårene som om de skulle vært forårsaket på naturlig måte, men de ble da meget verre. Siden har pateren vært stigmatisert.

Til hans kloster strømmer katolikker fra hele verden. De kommer gjerne for å skrifte, og pateren tilbringer nesten hele sin dag i skriftestolen. Det er så mange som søker hen til paterens skriftestol at de må få utlevert nummer slik at de kan holde sin plass i køen. Ofte må de skriftesøkende vente på sin tur i opptil 4 døgn.

Kveldsmesser i flere kirker i Rom.

Pavens vikar, kardinal *Micara*, har gitt tillatelse til at det holdes kveldsmesser i syv kirker om søndagene i forsteder

med arbeiderbefolkning. Dette er gjort i henhold til Den apostoliske konstitusjon *Christus Dominus*. Det er mulig at også andre kirker i Rom vil tillatelse til å la lese kveldsmesser om søndagene, erklærte kardinalen på en forespørsel.

JUGOSLAVIA

Loven om religionssamfunnene.

Kommuniststyrets offisielle organ *Politica* offentliggjorde den 21. februar hovedtrekkene i et forslag til en lov om religionssamfunnene. Det er nå formell adgang for disse samfunn til å gi uttrykk for sin oppfatning av forslaget og til å fremkomme med forslag til forbedringer. Forslaget går i store trekk ut på følgende:

1) Borgerne i den jugoslaviske folkerepublikk nyter samvittighetsfrihet og får utøve alle former for gudstjeneste. Alle religionssamfunn har samme rettigheter.

4) For å sikre alle borgeres samvittighetsfrihet er undervisningen i skolene verdslig, utelukkende basert på tankefrihet og vitenskapens resultater. Religionsundervisning er forbudt i skolene og all tale som gir uttrykk for religiøse tanker og overbevisninger. Religionsundervisning er bare tillatt i kirkene og kan gis uten på forhånd innhentet tillatelse.

6) Religiøse samfunn har ikke rett til å påvirke noen borger til å bli medlem eller til å forbli medlem eller til å påvirke noen til å forlate samfunnet.

13) Overhodene for religiøse samfunn, medlemmer av presteskaper, personale og teologi-professorer må være jugoslaviske nasjonalitet, med mindre de har fått særlig tillatelse til å virke av den federative eksekutivkomité eller av folke regjeringen.

18) Mindreårige får døpes og motta kommunion når foreldres og foresattes samtykke foreligger; om barnet selv er voksent nok til å ha en mening, må også dets samtykke foreligge.

23) Religionsundervisning, katekismeundervisning osv. er bare tillatt i kirker og kirkelige bygninger. *Den er forbudt i private hus.*

Forslaget åpner også adgang til å opprette religiøse skoler, men det forutsettes at de stilles under oppsyn av de sivile myndigheter.

Kirke forvandlet til bar.

I den kroatisk landsby Zagon i distriktet Novi Vinodolski har de lokale kommunistiske myndigheter forvandlet landsbyens eneste kirke til en bar. Det skjedde i november i fjor.

SKOTTLAND

Marxismens nye apostel er ikke en alliert vi kan stole på!

Erkebiskopen av Glasgow, mgr. *Campbell*, arrangerte nylig et stort masse møte av katolikker i Skottland for å protestere mot president *Titos* besøk i England. En av møtets talere, mr. *Colm Brogan*, slo fast, «at denne nye marxismens apostel like lite kan betraktes som en alliert som Stalin. Vi trodde på Stalins ord, og resultatet ble at halve Europa ble prisgitt tyranniet. Nå gjør vi den samme feilen om igjen. Og at vi gjør den er ufattelig. Hans liv er bokstavelig talt avhengig av den hjelp han får fra Storbritannia og De forente stater. Mannen ber om hjelp men en helt ualminnelig uforskammethet. Det er to ting vi bør huske på i denne forbindelse: det var ikke han som brøt med Stalin, det var Stalin som brøt med ham. For det annet påstår han, ikke uten grunn, at han er en større kommunist en Stalin. Han hater oss mer enn noen sinne, fordi han er avhengig av oss. Marxismen hevder at hele den vestlige verden er i ferd med å bryte sammen. Tito må som marxist tro dette. Hva er da nytten ved en forbindelse hvis hjerte står på den annen side?

Hans «hjelp» består i forfølgelsen. Han har utropt seg selv til marxismens nye apostel».

SYRIA

Den første syriske minister kommer til Vatikanet i nær fremtid.

Syrias første diplomatiske representant ved Den hellige stol, dr. *Anwar Hatem*, forlater Damaskus om et par uker for å reise til Rom.

THAILAND

Prinsesse konverterer.

Ifølge en melding i *Osservatore Romano* fra Bangkok er et medlem av det thailandske keiserhus, prinsesse *Ciaratphim*, opptatt i Kirken. Prinsessen forteller at hun under lesningen av «Guds mor fra Fatima» en jule natt mottok nådens første impuls.

TSJEKKOSLOVAKIA

Erkebiskop Beran internert i et tidligere premonstratenserkloster.

Hollands katolske pressebyrå melder at kommuniststyret i Tsjekkoslovakia har internert Prahas erkebiskop, mgr. Beran, i det tidligere premonstratenserkloster i Grulich. Erkebiskopens sunnhetstilstand skal la meget tilbake å ønske.

TYSKLAND

Katolsk nyhetsbyrå opprettet.

Snødag den 11. januar ble den første aktuelle pressetjeneste til det nye katolske nyhetsbyrå i Tyskland (KNA) utsendt samtidig i München, Bonn, Berlin og Hamburg. I et tele-

gram fra Pave *Pius XII* som ble sendt ut i denne første pressetjenesten heter det at Hans Hellighet med oppmerksomhet og tilfredshet har merket seg opprettelsen av dette nye katolske pressebyrå og meddeler redaksjonen, medarbeiderne og byråets råd den apostoliske velsignelse.

Byrået som er en sammensmelting av de tidligere katolske pressetjenester i Tyskland, har sitt hovedsete i München med redaksjoner i Bonn, Hamburg, Berlin, Münster og Freiburg. Den katolske billedpressetjeneste i Frankfurt er knyttet til det nye byrå. Sjefredaktør er den tidligere redaktør for kulturspørsmål i «Rheinische Post», dr. *Karl Bringmann*.

UNGARN

Røde misjonærer for Afrika utdannes i tidligere klostre.

I de tidligere klostre i Esztergom, Nagy, Knaisz og Kolosvar i Ungarn, Reichenberg i Tsjekkoslovakia og Cluj i Romania har man tatt til med utdannelsen av kommunistiske «misjonærer» som skal settes inn som støttetroppe mot de kristne misjonærer. Disse seminarier er underlagt koloniinstituttet i Moskva og skal utdanne unge folk — særlig fra Afrika — for å motvirke innflytelsen fra de katolske misjonærer i Øst- og Vest-Afrika. De første seminarister skal være blitt rekruttert på «fredskongressen» i Wien.

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

ROSENLUND

BLOMSTERFORRETNING

Inneh.: Helbjørg Rosenlund
Akersgt. 65 B, vis å vis
Trefoldighetskirken - Tlf. 33 55 16
Moderne kransbinderi - Buketter
Dekorasjoner og Brudeutstyr

MICHAEL BERG

Autorisert installatør

TILMERS & HAAVELSRUD A/S

Teatergaten 1, Oslo. Tlf. 33 21 40
Kjøleskap, RADIO, Lysekroner.
Komfyrer. Eget radioverksted.

Theresegt. 26 - Oslo
Telefon 60 24 05

Etabl. 1885

G. A. LARSEN

Nordal Bruns gate 7, Oslo

Alle sorter glass til bygningsbruk

Glass-sliperi - Speilfabrikk

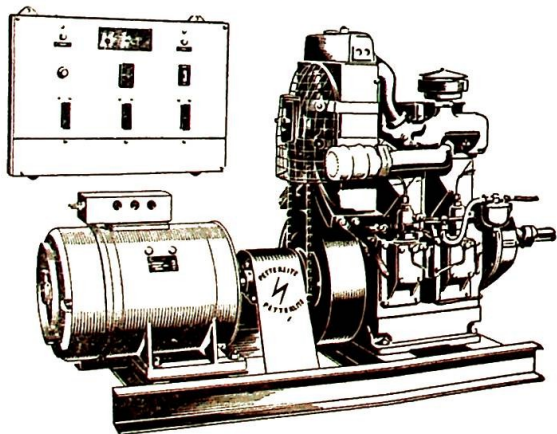
Verksted for glassmalerier

Gamle speil omfolieres og blir som nye — hentes og bringes
Frisk luft fåes best ved anbringelse av glassventiler i vinduene

Gullmedalje Barcelona 1929

Telefon 42 62 19 - 42 57 09 - 33 66 61

Telegramadr.: GLASSMESTER»

Dieselaggregate

fra lager:

Type AV 1 — 3 kVA

» AV 2 — 6 »

» B 2 — 12½ »

220 volt, 50 per. vekselstrøm, 1 eller 3 faset. Motor og generator sammenbygget på felles fundament med apparattavle.

Innhent opplysninger og tilbud hos

Polytex

MASKINFORRETNING

Karl Johansgt. 8 - Oslo - Tlf. 41 13 06 - 41 64 65

St. Olav ønsker alle sine lesere og annonsører en gledelig Påske!

OSLO

VEGA TURIST REISERADIO

for batteri og lysnett.

Pris kr. 397.— + batt.

Føres av godkjente radioforretninger.

J. Risting

O.r.saksfører

Rådhusgt. 21. V (heis)

Telf. 42 15 15

**All slags
forsikring**

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

HERMAN H. RITTERS

ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo

Tlf. 42 34 66

Røntgen- og elektromedisinske apparater

PROTON NORSK RØNTGEN

FREDRIKSTAD

ALT I GLASS,
porselen og stentøy.

En detail

Fredrikstad Glassmagasin A/S

Etabl. 1869

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

**Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk**

Alt i såpe- og vaskeartikler

GARILLS AGENTUR - OSLO

GRØNLAND 4 - TELEFON 68 40 35, 68 45 87

DRAMMEN

ALFR. GRØNNEBERG

Urmaker & Optiker

Fredrikstad

**ALT I BLOMSTER
VICTOR LAGERQUIST**

Handelsgartneri. Tlf. 3095
Drammen

KOLONIOLFØRRETNING

Tlf. 2659

C. HANSSEN

Trykkeri - Bokbinderi

Protokollverksted - Linjeranstalt

Fredrikstad

C. H. PEDERSENS EFTF.
Bakeri - Konditori og Kaffe

Haugesgt. 3. Tlf. 2863
Drammen

PT. PEDERSEN & BERG A/S
Fargehandel - Kjemikalier
Parfumeri. Spør oss.

Etabl. 1883

Tlf. 2185

Drammen

Paul Johannesen
DIPLOMPTIKER - URMAKER
FREDRIKSTAD

L. JAHN LARSEN

Elektrisk & Radio

Hvis De ikke kan lese dette i 30 cm
avstand, bør De gå til øyenlege, for
da trenger De briller.

Optiker **L. Eriksen A-S**
Drammen

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

*Trenger De noe til hagen
er adressen*

A/S Norsk Frø

Osterhaugsgaten 29 - Oslo

Telefon 41 39 91

TEKNISK HUSHJELP A/S

Citypassasjen, Oslo

Tlf. 33 51 00

Elektriske artikler og
installasjoner

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

«KLAR»
Fåes i banker over hele landet

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

**Vi ordner
Deres reise**

i Norge eller til utlandet — vi skaffer alle billetter og ordner hotellplass i inn- og utland

Spør etter vårt program over
selskapsreiser

METRO TRAFIKK A/S

Karl Johansgt. 31 (inng. Arbeidergt.)

Telf. 33 32 43 - 33 32 52 - 33 63 02

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 99 90

WISBECH

Majorstuhuset - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

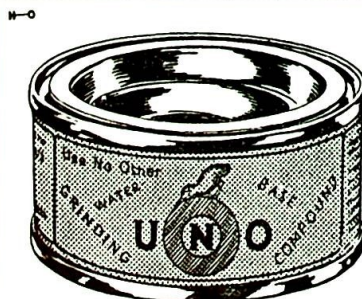
Melitta

KAFFETRAKTER

gir bedre og drøyere kaffe

Riktig formaling sparer kaffe

Føres i ledende kaffe- og
kjøkkenutstørsforretninger

**Besie
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**